

Jašubeg en Jered

Novice iz Drugotnosti

41

*** fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti ◊ ISSN 1855-6434 ◊ letnik X ◊ maj 2017

SPEKULATIVNE ZGODBE

Tanja Mencin: ČRNA SMRT

Tejka Novšak: EVOLUCIJA

Viktor Car: PARALELNI SVET

Andrej Ivanuša: INSOMNIA? – IMAMO REŠITEV ZA VAS

Gerd Maximovič: OGLEDALCE, OGLEDALCE

NOVOPEČENI

■ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in hororja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

■ Kaj lahko pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

■ Kam poslati umetnine?

Svoje umetnine pošljite na e-naslov:
bojan.ekselenski@gmail.com

V tej številki pričenjamo z Uvodnim modrovanjem, nato sledijo spekulativne novice O vesolju, življenju in sploh vsem (hvala Douglas Adams!), ki prinašajo pregled druge številke spekulativne revije SUPERNOVA, napovednike za festival fantazijske književnosti v Celju, festival Kunikon v Velenju in evropski festival EUROCON v Dortmundu ter Worldcon v Helsinkih. Malo smo pogledali še v veselje in v filmski svet.

⇒ *Več na straneh od 3 do 7*

Sledijo poročila o delovanju društva Zvezdni prah v letu 2016, o festivalih Meteorita na Jesenicah, Goblikon v Mariboru ter Sferakon v Zagrebu.

⇒ *Več na straneh od 8 do 15*

Sara Živkovič nam je v intervjuju razložila, kako se loteva fantazijskih motivov.

⇒ *Več na straneh od 16 do 19*

V pogledih se ozremo na Zhillustratorja Živka Kondiča iz Novega Sada in na to, da je potovanje skozi čas matematično mogoče.

⇒ *Več na straneh od 20 do 21*

Darth Boki je v Sithovski akademiji razložil, kako se lotimo pisanja romana.

⇒ *Več na straneh od 22 do 27*

Zgodbe pa so naslednje: Tanja Mencin – Črna smrt, Andrej Ivanuša – Insomnia? Imamo rešitev za vas!, Viktor Car – Paralelni svet, Tejka Novšak Evolucija in kot gost iz Nemčije Gerd Maximovič – Ogledalce, ogledalce.

⇒ *Več na straneh od 28 do 39*

Na zadnji strani pa se boste lahko podučili o vesoljskih kletvicah.

Jašubeg en Jered - novice iz Drugotnosti

ISSN 1855 – 6434

Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

Izdajatelj in sourednik: **Bojan Ekselenski**, Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje

+386 40 642 356 / bojan.ekselenski@gmail.com / pisatelj.net

Urednik in oblikovanje: **Andrej Ivanuša**, Borštnikova 33, 2000 Maribor

+386 41 732 342 / andrej@andros.si / www.andros.si

Copyright © 2016 društvo Zvezdni prah Maribor, Stritarjeva 24, 2000 Maribor, www.zvezdni-prah.si
Vse pravice pridržane. Besedila, slike in oblikovne rešitve je prepovedano kopirati na kakršenkoli način brez dovoljenja izdajatelja.

VSAK DAN V VSAKEM POGLEDU VSE BOLJ NAPREDUJEMO

Modroval kapitan Andy

Prva številka je prikazala smer, ki jo bo revija zastopala. A zdaj je pred nami že naslednja številka revije Supernova, ki prvo še nadgrajuje. Izdaja jo Celjsko literarno društvo pod taktirko Bojana Ekselenskega. Ustvarjalcem spekulativnih besedil je tako še naprej na voljo dovolj edicij za objavljanje prispevkov. Tu so še fanzin, ki ga pravkar berete, in še zbirka spekulativnih zgodb ZVEZDNI PRAH, ki izide občasno.

Ta številka JeJ je kar krepko zamudila. Prejšnja je izšla septembra 2016. Slediti bi morali decembrska in marčevska, a se žal ni izšlo. Slednja je izšla zdaj, v maju, mesecu ljubezni. K temu dejstvu je prispevala polna zaposlitev članov uredništva z drugimi projekti v lastnem zasebnem in poslovnem življenju, pa tudi bolezen v začetku letošnjega leta. Vendar gremo sedaj polni elana naprej.

Že lansko leto je obetalo nove konvencije v deželi na sončni strani Alp, letošnje je k tej beri dodalo še eno, v Velenju z imenom Kunikon, saj je povezan s festivalom mladih Kunigunda, ki

ima v Velenju že dolgo tradicijo. Goblikon se je posvetil namiznim igram in problemom okrog njih. Celjsko literarno društvo pa z Bojanom išče nove poti za srečanje pisateljev spekulativne fikcije z Balkana »pa i šire«, kot se je temu včasih reklo. Seveda bomo o vseh skušali poročati in se jih tudi udeležiti. Ob tem pa se oziramo še po sosedstvu in bomo tudi od tam prinašali zadnje novice.

Upamo lahko le, da bodo tudi kultureniki in literati t.i. »mainstreama« prisluhnili, da je dobra zgodba dobra, ne glede na to, kje se dogaja, v preteklosti, sedanosti ali bodočnosti, tukaj na Zemlji ali kje v Vesolju.

KARAKONDŽULA

namizne igre & igralnica
tabletop games & playground

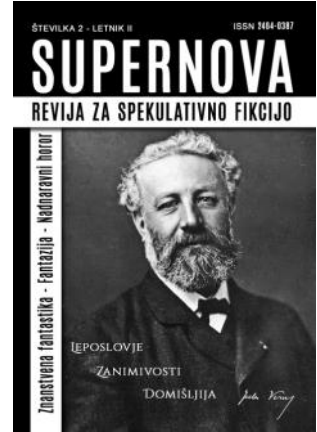
Trgovski center CITY, Vita Kraigherja 5
2000 Maribor, 2.nadstropje

Ampak to niti slučajno ni fse. 'Mam tu knjige za ove, ki znajo čitat'.
ODPIRALNI ČAS - PON-PET: 10:00-20:00; SOB: 10:00-14:00
Igralni čas: torek, petek 17:00-22:00; četrtek: literarni popoldnevi
www.proandy-sp.si/karakondzula.html * knjigarna@proandy-sp.si

SUPERNOVA 2

Druga številka Revije za spekulativno fikcijo (izdaja Celjsko literarno društvo, urednik Bojan Ekselenski) je izšla konec marca 2017. Predvideno je bilo do predstavljena 1. aprila 2017 na konvenciji Meteorita na Jesenicah, a se je zalomilo zaradi bolezni glavnega urednika. V reviji je obilje izvrstne vsebine, ki se začne z urednikovo galaktično mislijo (uvodnik) in nato sledijo Tihomir Jovanović - Tika: Strašilo (Srbija), Milena Stojanović - Nikolove sanje (Srbija), Frank Roger - Kopirnica (Belgija), Tejka Novšak - Muholovec (Slovenija), Samo Petančič - Jezero (Slovenija) in Gerd Maximovič - Izum profesorja Weinsteina (Nemčija). Njegova naslednja zgodba je objavljena tudi v tej številki JEJ. Revija objavlja še spekulativno poezijo Lawrence Schimel - Kako ustvariti človeka (ZDA, živi v Španiji) - pesem je bila nagrajena z Rhysling Award, Dare Gozdnikar - Singularnost, Senca (Slovenija) in Teja Gale - Balerina (Slovenija). Na naslovnici je slika Julesa Gabriela Verna, besedilo o njem pa je prispeval Andrej Ivanuš. Dodani so še fanfiction razpis v zvezi z Jules Vernovimi deli, stalni razpis za Supernovo in razpis za literarno revijo Vsesledje. Revija je brezplačno na voljo vsem zainteresiranim. Preverite na <http://cld.si/Supernova.html>

OPRAVIČILO

V zadnji številki JEJ se nam je zgodila nadležna napaka. V prispevku o konvenciji Na Meji Nevidnega se je zaradi moje površnosti (Bojan Ekselenski) v članek prikradlo poročilo brez ustrezne odobritve.

Prizadetim se iskreno opravičujem.

MEDNARODNI FESTIVAL FANTAZIJSKE KNJIŽEVNOSTI V CELJU

Celjsko literarno društvo je začelo s pripravami za 1. slovenski festival fantazijske književnosti z delovnim naslovom SLOKON 1, ki bo mednarodni in namenjen literarnemu ustvarjanju in mednarodnemu povezovanju v regiji.

KUNIKON 2017

KuniKon se bo odvijal konec avgusta (29.8. – 31.8.2017) v okviru Festivala mladih kultur Kunigunda v Velenju. Čakajo nas igre Warcraft, Strange, One: A Star War Story in video igre na velikem platnu. Predstavila se bodo različna društva, trgovine, videli bomo stare in nove namizne in video igre, sledila bodo predavanja, pa seveda LARP in cosplay. Malo bomo razpravljali za okroglo mizo o fantastiki v Sloveniji, pogledali razglasitev zmagovalcev cosplaya in poslušali koncert Sitih hlapcev in Ufoslaviansov.

O ŽIVLJENJU, VESOLJU IN SPLOH VSEM

D-CON V DORTMUNDU (EUROCON)

Bliža se Eurocon, ki bo od 16. do 18. junija v Dortmundu. Imenoval se bo D-Con. Častni gostje bodo Aleksander Žiljak (urednik tudi od nas nominiranega UBIQ-a), Andreas Eschbach, Autun Purser in Dave Hutchinson. Po nekaj letih zatišja je tudi Slovenija poslala dve nominaciji. Nominirali smo hrvaško literarno revijo za znanstveno fantastiko UBIQ v kategoriji Hall of Fame - Best magazine. Visoko kakovostna revija ima konkretno tradicijo z izredno kritičnim odnosom do kakovosti. Revija izhaja od leta 2001 in je dosegla jubilejno 20. številko, kar je dober razlog za nominacijo. Nominirali smo tudi v novi kategoriji – The Achievement awards: Best Work for Children in sicer Ljudmila Conradi z njeno slikanico Tekmovanje s slikanic.

WORLDCON 75

Svetovna konvencija ljubiteljev spekulativnih umetnosti bo tudi letos v Evropi na mrzlem koncu, na Finskem, v toplem mesecu avgustu 2017. Popis gostov in povabljenih je impresiven. Prav tako je izredno dolg spisek prireditelj, predavanj, razstav in drugega. Pripravljene so nominacije za Hugo Awards v 18 kategorijah in v vsaki je vsaj pet predlogov.

Lokacija je Messukeskus, ki je Helsinški Expo in Convention center. Vstopnina sicer bo, vendar le za določene programe.

Več o sami konvenciji pa preberite na www.worldcon.fi, ki je uradna stran in brez skrbi, je v angleščini, da se ne boste trudili s prevajanjem iz finščine.

SEDEM—SKORAJ KAKOR ZEMLJA

V februarju 2017 so astronomi objavili zanimivo vest, ki je hitro obkrožila ta naš mali planet. Drobec tega je padel tudi v to številko JEJ.

Astronomi so 40 svetlobnih let od Zemlje odkrili sistem sedmih planetov, katerih velikost je podobna Zemljini. Planete so odkrili s pomočjo teleskopov z Zemlje in vesolja, ko so šli mimo svoje starševske zvezde, izredno hladne pritlikave zvezde Trappist 1, so sporočili iz Evropskega južnega observatorija (ESO). Kot so ugotovili znanstveniki, so vsi planeti v sistemu Trappist-1 po velikosti podobni Zemlji ali Veneri v našem Sončevem sistemu ali nekoliko manjši. Njihova specifična teža tudi nakazuje, da je najmanj šest planetov skalnatih po sestavi.

Trije odkriti planeti ležijo v območju, ki je primerno za naselitev, na njih pa bi tudi lahko bili oceani, s čimer je večja verjetnost, da bi lahko bilo v na novo odkritem sistemu tudi življenje. Tokrat odkriti sistem planetov ima največje število planetov v velikosti Zemlje doslej in hkrati največje število pla-

netov, ki bi na svojo površini lahko imeli tekočo vodo, je objavljeno v današnji izdaji revije Nature. Znanstveniki so hkrati odkrili da ima najmanj šest planetov v sistemu poleg velikosti, podobne Zemljini, tudi temperaturo, ki je podobna našemu planetu. Planete so poimenovali Trappist-1b, c, d, e, f, g in h.

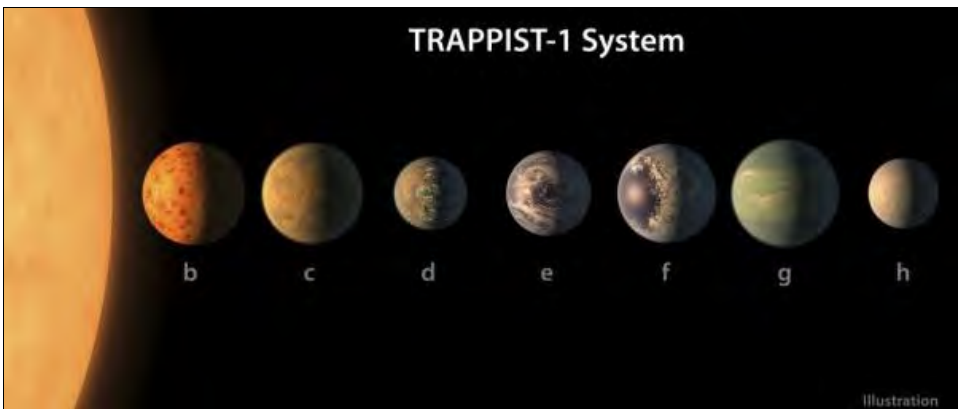
Vodilni avtor raziskave Michael Gillon iz STAR Instituta na belgijski univerzi Liege je nad odkritjem očaran:

»Gre za osupljiv sistem planetov, ne samo zato, ker smo odkrili toliko planetov, pač pa tudi zaradi tega, ker so planeti po velikosti presenetljivo podobni Zemlji.«

Kot so še ugotovili znanstveniki, je starševska zvezda planetov Trappist-1 po drugi strani zelo majhna in naj bi imela zgolj osem odstotkov mase Sonca, kar pomeni, da je le malenkost večja od Jupitra. Menijo, da se nahaja v ozvezdju Vodnarja in naj bi bila zelo mračna.

Soavtor Amaury Triaud pojasnjuje:

»Energija, ki jo oddaja pritlikava zvezda Trappist-1 je veliko šibkejša od tiste, ki jo oddaja naše Sonce. Da bi lahko na površini

Sistem planetov, poimenovan Trappist-1. (Foto: AP)

O ŽIVLJENJU, VESOLJU IN SPLOH VSEM

teh planetov bila voda, morajo biti planeti v bistveno bližjih orbitah, kot je to v našem Sončevem sistemu. Na srečo se zdi, da je tovrstna kompaktna konfiguracija prav tisto, kar vidimo okrog pritlikavke Trappist-1.«

Zaradi najnovejšega odkritja je sistem Trappist-1 že postal pomemben za prihodnje, nove raziskave. Vesoljski teleskop Hub-

ble tako že preiskuje ozračja planetov. Član raziskovalne skupine Emmanuel Jehin je navdušen nad možnostmi v prihodnosti:

»Z naslednjimi generacijami teleskopov, kot sta Evropski izredno velik teleskop in teleskop James Webb, bomo kmalu sposobni iskati sledi vode in morda celo dokaze življenja na teh planetih.«

ROGUE ONE: ZGODBA VOJNE ZVEZD

LucasFilm in Marvel pripravljata novo space-opero iz serije Star Wars z dolgim naslovom Rogue One - Cassian & K-2SO Special #1. V njem naj bi prikazali od kod izvirata upornik Cassian Andor in robot K-2SO ter kako se je vse začelo.

Marvel je leta 2015 izdal strip, ki je osnova za novo »starwarsijado«. Ta strip je napisal Duane Swierczynski, narisal pa Fernando Blanco. Oba avtorja sodelujeta tudi pri pripravi filma. Film bi naj premierno prikazali v mesecu avgustu 2017 skupaj z že najavljenim filmom Star Wars: Jedi of the Republic - Mace Windu miniseries.

Saj, že star slovenski pregovor pravi, da naj kujemo železo, dokler je še vroče. Očitno se Star Wars franšiza še vedno ni ohladila. Ob tem pa se filmi dopolnjujejo z risankami, namiznimi igrami, itd.

O Življenju, Vesolju in sploh Vsem www.andros.si/vesolje/

- podroben opis Sonca in planetov Osončja,
- nastanek in mehanika galaksij,
- rojstvo, življenje in smrt zvezd,
- bigbang, struktura vesolja in njegov konec,
- o možnostih življenja na različnih planetih,
- potovanja na Mars, izza meja Osončja in še dlje,
- pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule.

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH V LETU 2016

Poroča Andrej Ivanuša

Za nami ni preveč spodbudno leto. To je leto, ko je februarja preminil veliki bard slovenske znanstvene fantastike Vid Pečjak. Ker je bil tudi naš častni član, smo prvo lansko številko fanzina Jej posvetili njemu.

TRETJI ZBIR

Pripravili smo razpis za tretji zbir slovenske fikcije z naslovom ZVEZDNI PRAH – TRETJI PLANET. Njegov izid pričakujemo sredi leta 2017.

FANZIN JEJ

Izdali smo tri številke fanzina Jašubeg en Jered – novice iz Drugotnosti (JEJ), kar je najmanj na leto v vseh letih izhajanja. To je deveti letnik fanzina in izšle so številke od 38 do 40. Prva je izšla aprila 2016 na 60 straneh. Naslednja je izšla junija 2016 na 56, tretja pa oktobra 2016 na prav tako 56 straneh. Četrta, decembrska, pa je zaradi prezasedenosti obeh urednikov izpadla.

To je bilo skupaj 172 strani formata A5. V letu 2016 je sodelovalo 9 avtoric in avtorjev z več kakor 50 prispevki. Žal

pa nam letos ni uspelo izdati posebne številke v angleškem jeziku.

SUPERNOVA

Celjsko literarno društvo je ob pomoči Bojana Ekselenskega izdalo novo slovensko revijo za ZF&F Supernova, ki je izšla septembra 2016. V njej smo objavili svoje prispevke tudi člani društva.

KONVENCIJE V TUJINI

38. SFERAKON, Zagreb, maj 2016

Bojan Ekselenski je sodeloval na okrogli mizi Domača fantastična književnost - utopija ili distopija, ki sta jo vodila Davorin Horak (urednik revije Hangar) in Aleksander Žiljak (urednik revije Ubiq). Predstavil je društveno zbirko Zvezdni prah in fanzin Jej.

ZAGREB FANTASY CONVENTION, (ZFC), Zagreb, junij 2016

Tukaj sva se konvencije udeležila Bojan Ekselenski in Andrej Ivanuša. Na konvenciji sva delila propagandno gradivo o našem društvu.

RIKON, Rijeka, oktober 2016

Člani društva Zvezdni prah (Bojan Ekselenski, Tea Gale in Andrej Ivanuša) smo v glavni avli zakupili majhno stojnico, kjer smo postavili naš reklamni material in »dark side cookies«. Predstavili smo novo revijo za ZF&F Supernova. Zanimanje za slovensko sceno je bilo v okviru pričakovane. Smo pa znova navezali nekaj stikov, povabili hrvaške ustvarjalce na naše prireditve in sprejeli nekaj povabil na njihove.

DOMAČA SREČANJA

Meteorita, Jesenice, 2. april

Sodelovali smo na predstavitvi domačih avtorjev in njihovih del: Daniela Žorž, Samo Petančič, Martin Vavpotič, Andrej Ivanuša in Bojan Ekselenski. Imeli smo tudi svojo stojnico.

Goblicon, Maribor, 16. april

Bojan Ekselenski je pripravil predavanje Slovenski fantazijski avtorji in njihova dela. Kot gostje smo se njegovega predavanja udeležili Martin Vavpotič in Andrej Ivanuša ter srbski avtor ZF&F Tihomir Jovanović - Tika. Sam sem nato opravil še predavanje Vikingi (Rusi) in nordijska mitologija.

4. NMN, Ljubljana, 1. oktober

Na konvenciji Na meji nevidnega smo imeli literarno stojnico s slovensko ZF&F&H, ki jo je zakupil Bojan Ekselenski in na njem gostil še Društvo Zvezdni prah ter Celjsko literarno društvo. Na njej smo se predstavili Marko Vitas, Teja Gale, Samo Petančič in Andrej Ivanuša, ki je predstavil zbirko svojih zgodb z imenom *Na robu sveta*.

32. slovenski knjižni sejem, Ljubljana, november 2016

Predstavili smo se na **bazarju malih založnikov** in pripravili debato o slovenski ZF&F v okviru **forum obiskovalcev**.

O DRUŠTVU

V letu 2016 je društvo štelo sedem rednih in enega častnega člana Vida Pečjaka. Članarina je bila enaka kot prejšnja leta, ki je letno 25€. Tudi za naprej je višina enaka.

Poslovno je društvo delovalo v redu. Poročilo za leto 2015 smo obravnavali v marcu 2016. Za leto 2016 pa bomo prejeli poročilo v aprilu 2017, ko je predvidena tudi letna skupščina.

Sicer v preteklem letu nismo organizirali nobenega skupnega srečanja vseh članov. Ta so bila neformalna in v skladu z aktivnostmi. Sicer pa so potekali neposredni pogovori preko e-pošte ali po skypu.

Predsednik Andrej Ivanuša

METEORITA 2017

Poroča Andrej Ivanuša

Z Bojanom Ekselenskim sva bila trdno prepričana, da se udeleživa drugega festivala znanosti in fantastike Meteorita na Jesenicah, ki je bil 1. aprila 2017 (brez heca!). Vendar naju je oba prehlad s povišano temperaturo prikoval doma. Bilo nama je zelo žal, še posebej zaradi vesoljskega piva (Kenobi blue ale), ki so ga točili na prireditvi.

Program festivala je obsegal predavanje O prevodih legendarnega Stanislaw Lema, ki ga je pripravila Tatjana Jamnik. Glasbeni kritik, urednik in član skupine Dickless Tracy Ivan Cepanec – Tegla se je spraševal Zakaj je ZF metalu pisan na leder? In seveda podal odgovor. Dr. Ernest Ženko, Igor Harb in Mito Gegič so razpravljali o lepoti fantastičnega. Imaginarno in realno – filozofija v znanstveni fantastiki pa je bila tema, ki so jo obravnavali dr. Andrej Ule, dr. Marko Uršič in dr. Borut Cerkovnik. Ekselenski bi moral z domačimi avtorji podati novosti na domači fantazijski sceni, a je kot že rečeno, umanjkal zaradi bolezni. Škoda!

Ob tem je bil še sejem spekulativnega, planetarij, otroške delavnice in razstave maket, UV fotografij in slik. Za zaključek

pa je bila prikazana še 50. ponovitev nagrajene predstave Gledališča Toneta Čufarja Jesenice z naslovom Monty Pyton, kralj Artur in sveti gral.

Po dosegljivih informacijah je druga ponovitev večkratno preseгла lansko prvo postavitev festivala. Marljivemu in zagnanemu delu organizatorjev gre zahvala za odlično pripravljeno prireditev. To resno in marljivo dograjujejo in, odkrito povedano, se že veselim naslednjega srečanja. Držim palce, da ne bo vmes skočil spet kakšen virus.

GoblinCon 2017

Prizadevni člani društva Zlati Goblin iz Maribora so tudi letos pripravili gejmersko konvencijo Goblikon v Vetrinjskem dvorcu v Mariboru. Dogodek se je pričel točno opoldan, v soboto, 22. aprila 2017. To je bila že peta zaporedna ponovitev vsakoletnega dogodka.

Na konvenciji sta se lahko pozabavali z namiznimi igrami, igranjem domišljjskih vlog, aktivno sodelovali v turnirjih Magic in Weiß-Schwartz, igrali različne namizne igre, brskali po stojnicah, poslušali zanimive predstavitve, LARPali, in še več!

V atriju dvorca so bile demonstracije mečevanja s srednjeveškimi meči, ki ga je izvedla skupina HEMA, in izvedeli smo, kako nas filmi učijo ne-mečevanja.

Trgovina z namiznimi igrami in igralnica Karakondžula iz Maribora je v salonu v pritličju pripravila finale Magic the Gathering lokalne Kaladesh lige, in zmagovalce nagradila. Ob tem so igrali še Magic the Gathering

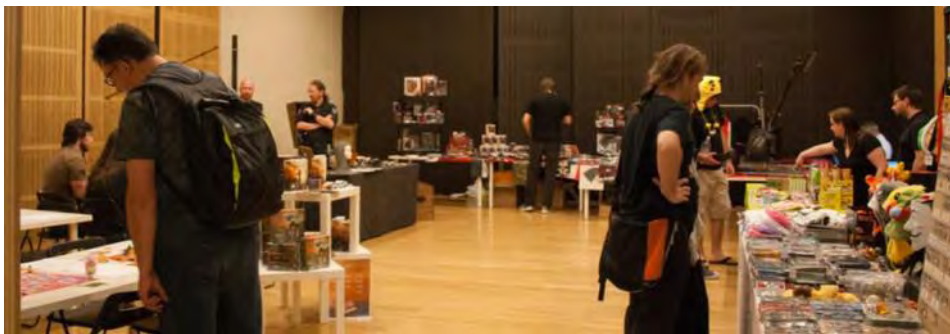
Conspiracy Draft in Magic the Gathering. V salonu nadstropje višje se je igralo Star Wars: Age of Rebellion – Takeover at Whisper Base, D&D: Problemi v Parnestu, Dragon Age RPG: Leglo prerokinje, Deathwatch (Warhammer 40k): Extraction, Battlestar Galactica: Freighter 21, in še druge.

V drugi prostorih so bile pripravljene Freske LARP, predstavitve iger Strateg, Machi Koro, 10minute To Kill, Sake & Samurai, Lords Of Waterdeep in tam je bil izveden še Weiß-Schwarz turnir.

Organizator je pripravil veliko izbiro namiznih iger in povabil igralce: »Vzemi in igray!« Stojnice pa so postavile trgovine, društva in posamezniki Nippon Sweets, Karakondžula, Zlati Goblin, D&D Slovenija, Pokrajinski muzej Maribor, Animov, Weiss-Schwarz Slovenija, Terrible Creations.

Še več informacij o tem dogodku in o dejavnosti društva Zlati Goblin pa na blogu:

<https://zlatigoblin.wordpress.com/>.

39. SFERAKON, ZAGREB, HRVAŠKA

Poroča in popisuje Bojan Ekselenski

39. IZDAJA

Sferakon je najstarejša konvencija spekulativne fikcije v regiji. Odvijala se je v Fakulteti za računalništvo in informatiko Zagreb od petka, 12. maja do nedelje, 14. maja 2017.

Konvencija vsako leto privabi več razstavljalcev in obiskovalcev, programa je vse več in je raznovrstnejši. Tudi komercialna in nekomercialna ponudba na stojnicah se širita in skoraj vedno postrežeta s kakšno zanimivostjo.

Letošnje številke so impozantne. Na stojnicah je bilo veliko različnih društev, posameznikov in podjetij. V vseh treh dneh se je zvrstilo, tako po oceni, vsaj 3000 obiskovalk in obiskovalcev, ki so uživali v skoraj 150 predavanjih, panelih, predstavitev, projekcijah in podobnem.

Organizator konvencije je največje regionalno ljubiteljsko društvo Sfera. Na konvenciji vsako leto podelijo nagrade Sfera in Sferica. Sfera je nagra-

da za dosežke na področju spekulativne fikcije za minulo leto, a Sferica je namenjena osnovnošolski in srednješolski mladini za literarna in likovna dela.

SFERA

Društvo Sfera obstaja od »davnega« 1976. Mnogi, ki to berete, ste se takrat zabavali v dveh ločenih entitetah. Ustanovili so ga Krsto A. Mažuranić, Ivica Posavec, Krešo Ljubić in Vojko Kraljeta.

Sferakon se je začel takisto davnega 1978, eno leto po začetku Star Wars ere, a nagrado Sfera so začeli podeljevati leta 1981, ko jo je za roman Prepoznavanje prejel naš Miha Remec. To so bili zlati časi za slovensko ZF ...

Društvo Sfera je do zdaj priredilo dva Eurocona, prvega leta 1986 in drugega 2012. Tisti iz leta 2012 je bil odlično pripravljen in izveden, sodelovala je tudi slovenska ekipa (Andrej Ivanuša, Bojan Ekselenski, Martin Vavpotič (ESFS nagrajenec 2013 - Kijev,

Ukrajina za steampunk novelo Clockworks Warrior). Na tem Euroconu je ESFS nagrado prejel tudi naš avtor Aleš Oblak za prvenec Hiša dobrih gospodov.

Danes društvo izdaja lastne zbirke knjig, revijo in fanzin. Vsako leto izide sferakonska tematska zbirka. Časopis UBIQ je visoko strokovna literarna revija, kjer objavljajo prispevke najkvalitetnejši regionalni avtorji. Parsek je fanzin, namenjen manj uveljavljenim avtorjem, ki potrebujejo resno podporo za svoj literarni razvoj.

DOGAJANJE

Slovenska ekspedicija, ki sva se jo udeležila Bojan Ekselenski in Andrej Ivanuša, se je dogajala v soboto, na osrednji dan konvencije, ki je vedno tridnevni dogodek od petka do nedelje. Meni je to od leta 2008 že peti Sferakon in lahko potrdim, da konvencija zložno raste in je upravičeno največji tovrstni dogodek v regiji.

Glavnina poudarka je, logično, na hrvaški sceni, ki je največja v regiji, tako po dogodkih, številu društev, avtorjev,

založb, produkcije in še čem. Na Sferakonu sem lahko spoznal obsežnost lastne produkcije, zlasti literarne. Vedno me navduši povezanost hrvaške avtorske in ljubiteljske scene. Zlasti je zanimiva tematska Sferakonska zbirka. V letošnji, z naslovom Sfumato, je zastopanih 15 avtorjev(-ic) s svojimi zgodbami. Zbirko dobijo vsi obiskovalci Sferakona in je namenjena širjenju zavesti o domačem ustvarjanju in promociji domačih avtorjev(-ic).

V soboto sem predstavil Supernovo, Celjsko literarno društvo in slovensko sceno. Omenil sem, da imamo Meteorito, ki postaja ljubiteljski dogodek za zahtevnejše ljubitelje z zahtevnejšimi temami. Nadalje sem se dotaknil MNM, ki bo letos na Gospodarskem razstavišču. Seveda nisem izpustil letošnje novosti, KuniKona, ki se bo odvijal konec

avgusta v okviru Festivala mladih kultur Kunigunda v Velenju (www.kunigunda.si). Dodal sem tudi začetek priprav na 1. Slovenski festival fantazijske književnosti, mednarodni literarni dogodek, ki bo v Celju drugi novembrski vikend.

Udeležil sem se predstavitev Refesticon, mednarodnega festivala fantazijske književnosti v Bijelem Polju v Črni Gori, kjer je partner tudi naše društvo. Festival bo letos že petič in je del vse močnejšega in plodnejšega regionalnega literarnega povezovanja. Predstavili so tudi tematsko zbirko letošnjega festivala, ki je posvečena tamkajšnjemu junaku Vladimiru Dukljanskem. Legenda o Vladimirju in Kosari je navdihnila mnoga literarna dela.

Zanimiva je bila tudi predstavitev Davorina Horaka, urednika Hangarja 7, ki poleg Siriusa B izdaja antologije, prevode in domača dela. Predstavil je zajeto »zbirko« del domačih avtorjev in razgrnil načrte za bližnjo bodočnost.

Kako je bilo na stojnicah?

Ponujalo se je ogromno. V primerjavi z našimi dogodki je veliko ponudbe knjig, a ostalega je podobno. Vsekakor ne morem mimo makete Bradavičarke

(če ne veste, na katero Bradavičarko mislim, verjetno to berete po nesreči).

V oči so mi padli različni liki, kajti cosplay je vse močnejša veja ustvarjalnosti. Velika dvorana, kjer so se predstavili cosplayerji, je bila precejšnja gneča in bilo je zabavno. Na tekmovanju ni bilo dovolj samo pokazati izdelek, temveč je bil enako pomemben performans. Najboljši performans je imela Xena, skupinska je bila najprepričljivejša Ghostbusters. Vsekakor je bilo ogromno odlično izdelanih kostumov. V mnoge gre tudi 100 in več ur dela. Nekateri so bili res odbiti in so dokazali, da je domišljija edina omejitev.

Na stojnicah različnih društev smo bili iz Slovenije, Srbije, Črne gore in seveda Hrvaške. Zanimive so bile vse stojnice, zabaval sem se na stojnici ljubiteljev Star Trek, Star Wars, Srednjega sveta ...

ČASTNI GOSTJE

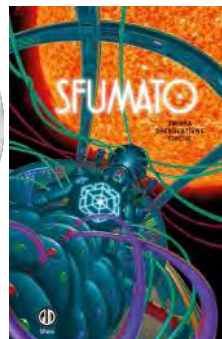
Letos so bili častni gostje James Lovegrove, Justyna Anna Barys in Dalibor Talajić.

James Lovegrove je britanski avtor, ki je podpisal več kakor 50 romanov. Najbolj znana je fantasy serija za mlade

Častni gostje James Lovegrove, Justyna Anna Barys in Dalibor Talajić.
Desno: naslovnica sferakonske zbirke kratkih zgodb SFUMATO.

bralce The Cloud World, ki ga piše pod psevdonimom Jay Amory. Med zanimivejša dela sodi serija Panteon, ki opisuje high-tech orožja v povezavi z bogovi iz davnine.

Justyna je Poljakina in ima samo 26 let, a je že ena od znamenitih znanstvenic na svetu. Dela v ESA na projektu MELISSA, kjer se ukvarja s sistemi za samovzdrževanje astronautov na dolgotrajnih vesoljskih poletih. Predvsem pa načrtuje samozadostno postajo na Marsu.

Dalibor Talajić je doma iz Sarajeva in riše za Marvel (Deadpool, Punisher, X-men, Avengers).

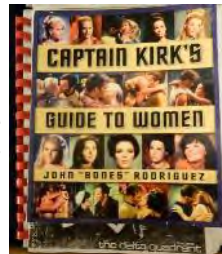

ZAKLJUČIM, TOREJ

Kaj še lahko zapišem?

Lepo je bilo poklepetati s prijatelji in prijateljicami iz nekdanje skupne države. Razdelil sem vse prospekte društva. Padla je tudi ideja o hrvaško-srbski-črnogorski-bošnjaški izdaji Supernove, namenjeni promociji naših avtorjev v regiji.

Bomo videli, vsekakor se vidimo na naslednjem, jubilejnem, 40. Sferakonu in še kje.

SARA ŽIROVNIK

Vprašanja postavljal Andrej Ivanuš

Sara Žirovnik se je rodila v Mariboru leta 1990. Bila je dijakinja srednje šole za oblikovanje Maribor. Pravzaprav se je s vstopom v to šolo začelo njeno popotovanje k razvijanju umetnosti. Ob tem je dejala:

»Ne sicer zaradi šole same po sebi, ampak ker sem se takrat prvič srečala s digitalno umetnostjo, pri kateri sem kaj kmalu ugotovila, da boljši kot si pri risanju in slikanju na roko, več kot imaš znanja in prakse, boljši si v digitalni umetnosti. Sama po sebi sta risanje in slikanje temeljno povezana z znanjem in vajo in nikakor nista samo nadarjenost in talent. Veliko več je dela in učenja o razumevanju barv, elementov in kompozicij, kot si lahko predstavljate. Šele nato pa pride talent.

V srednji šoli sem se tako srečala s predmetom Umetnost, ki mi je takrat

razširil pogled in željo po znanju in razumevanju slikanja. Kasneje sem se udeležila nekaj tečajev in veliko razvija pri sebi lastno tehniko in se poučevala o različnih tehnikah in načinih risanja.

Ko se je srednja šola zaključevala je prišlo do precepa, kaj si dejansko želim. Si želim postati -svobodni umetnik- ali naj grem na -pravi faks?- Odločila sem se za ferij, saj sem sprva razmišljala o prihodnosti in ta je bila naklonjena programerjem in grafičnim oblikovalcem. Po določenem času na feriju pa sem ugotovila, da prave šole za grafičnega oblikovalca v Mariboru ne premoremo, kar je nato bil povod v mojo samo poučevanje in delanje od doma. V življenju sem počela marsikaj in vedno sledila novim izzivom.

Sem pa med drugim pomagala pri izgradnjah spletnih strani in grafičnem oblikovanju, delala v Galeriji Skrinji, na

radiu Maribor, nekajkrat pripravljala tiskovine za majice, logotipe in vizitke, plakate in letake, trenutno pa se dogovarjam o ilustracijah med tem, ko razmišljam ali se oktobra vrnem v šolo ali ne?«

Ko sem prvič videl tvoje izdelke, me je najbolj presenetila pestrost tem in tehnik, ki jih uporabljaš. Zanima me, kako to, da v sodobnem svetu digitalne tehnologije, najraje uporabljaš klasične postopke slikanja?

Ni ga lepšega trenutka, kot je trenutek, ko je zunaj sončno vreme, svetloba je naravnega izvora in zadiši po barvah. Naj bodo to akrilne ali oljne barve ali celo vonj po flomastrih in svežem papirju, to je trenutek, ko se začne navdih in možnosti so neomejene. Klasične metode me tudi na nek način povežejo s slikarji iz preteklosti prav tako se mi zdi, da je slikanje bistveno drugačno od digitalnega ustvarjanja zaradi povezave, ki nastane med slikarjem in sliko, česar pri digitalni fotografiji ne čutim

enako. Pravijo, da ko slikaš, gredo v sliko znoj, solze in kri, nekako takole, medtem, ko vsaj sama tega ne občutim pri digitalni umetnosti.

To sicer ne pomeni, da mi je digitalno ustvarjanje tuje. Je zabavno, lažje in na nek način hitrejše, saj ni nikoli čakanja, da se kakšna barva posuši. Manj je tudi packarije. Klasične metode zahtevajo nakup vsega možnega, medtem ko računalnik od tebe ne zahteva toliko materiala. Pri digitalni umetnosti me zmoti samo dejstvo, da mi manjka vonj po barvi in papirju, prav tako pa je princip ustvarjanja drugačen, drugačen je postopek in zdi se mi kot, da je manj oseben. Vsekakor pa se moje delo in hobiji vedno delijo na polovico. Polovico časa slikam in rišem drugo polovico časa presedim pred računalnikom in izdelujem grafike in pilim znanje.

Sara Žirovnik: Fall Out, akrilne barve, 2016

Vsekakor je med tvojimi slikami največ fantazijskih. Katere teme so ti najbolj pri srcu?

Najbolj so mi pri srcu mistične fantazijske teme, povezane s čarovnijo in vilinci, tematike iz bajk in pripovedi, veliko navdih pa črparam tudi iz mitologije. Večkrat mi je navdih tudi vesolje, saj je le to povezano z veliko zgodb o bogovih. Prav tako so mi pri srcu vesoljci in možnost različnih bitij, ki prebivajo v vesolju, za katere si niti misliti ne moremo, kako so točno videti in kaj predstavljajo.

Blizu so mi tudi demoni in angeli, tematike iz 17. in 18. stoletja, iz česar največji navdih črparam pri modi in oblačili. Ob tem naj omenim, da so moj največji navdih skozi življenje bile risanke, saj je bila moja dolgoletna želja postati animator. Pa naj bo to Cartoon Network ali Pixar ali DreamWorks in konec koncev tudi Disney in japonski animeji. Vsi ti so bili tisti, ki so me vodili v to, da sem vzela v roko svinčnik in papir in začela risati. Privlači me pa najbolj tisto, kar je nenavadno in čudno, drugačno in -out of this world-.

Posebno mesto pri mojem kreiranju in črpanju idej ima studio Ghibli in gospod Hayao Miyazaki, ki je tudi moj idol kar se tiče risanja, animacij in pisanja zgodb, ki so definitivno nekaj nadpovprečnega za moderne čase.

V slovenski literaturi sta znanstvena fantastika in fantazija označeni kot »šund«, nekakšen nebodigatreba. V slikarstvu pa vsi občudujejo oboje, le da ju označijo s pojmom nadrealizem. Kam poleti tvoja domišljija, ko povlečeš prvo potezo s čopičem?

Moja domišljija odleti stran od tega sveta. Od tega, ki ga poznamo. Od kritik. Rada se izogibam realizmu, vendar od sebe in v svoji umetnosti vedno uporabljam neko mero realnosti. Neka razmerja in kompozicije ostajajo, saj mi je to pomembno pri umetnostnem izražanju. To je samo moje mnenje, ampak dobra mera realnosti, osenčenja, razumevanja barv in kompozicij v nadrealni tematiki je videti veliko bolje, kot bi bila v primeru, če bi šla popolnoma v nadrealistični način slikanja. Je pa tudi v slikarstvu kar nekaj problemov s kritiko. Pravijo, da se za vse najde pravi čas. Tudi umetniki včasih ulovijo pravi vlak, včasih pa žal ne.

Ali si že ilustrirala kakšno knjigo, slikanico? Katero pravljico, zgodbo bi rada narisala?

Trenutno žal še ne, ampak se o tem dogovarjam. Dolga leta že razmišljam o svojih digitalnih slikanicah, pa nikakor nisem našla prave zgodbe ali ideje. Ali pa jih imam preveč in se ne znam osredotočiti na eno. Pa tudi o stripih sem veliko razmišljala, saj sem že kot otrok

Sara Žirovnik: Moonchild, 2016

postala velik ljubitelj vseh oblik stripov. Pravim pa, da so moje misli zelo hektične in vedno mi roji po glavi sto in ena stvar, prav tako se lotim sto in ene stvari in je včasih problem osredotočiti se na samo eno stvar. Vedno so mi dnevi prekratki, da bi ustvarila vse, kar želim.

Drugače sem si vedno želela ilustrirati knjige H.G. Wellsa ali Julesa Verna, predelati karkoli od Dr. Seussa, itn.

Navduševale so me knjige kot so *The neverending story* in *Coraline* ter *Stardust*, *Hobbit*, *Alice in Wonderland*, *Bridge to Terabithia* pa seveda tudi knjige o Harryju Potterju.

Ali si svoje slike že razstavljala na razstavi?

Svojih slik nisem ravno razstavljala. Imela sem razstavo svojih del v srednji šoli, kar je zajemalo tako slikane slike, kot več tipografskih del in grafik. Svoje slike sem imela nekaj dni tudi na razstavi v Galeriji Skrinja v sklopu mladi umetniki se predstavijo.

Kot oblikovalka si se verjetno poskusila tudi z oblikovanjem drugih izdelkov. Nam lahko poveš kaj več o tem?

Vedno sem se navduševala nad izdelovanjem in kiparjenjem. Ker nisem imela možnosti, da bi glino pravilno žgala, sem uporabljala umetne mase za oblikovanje. Sprva za izdelovanje nakita in -lucky charmov-, kasneje pa sem se naučila delati tudi figurice. Vse se je začelo s tem, ko sem nekaj let nazaj začela izdelovati tematske venčke za božič in sem morala sama izdelati okraske. Tako se je začelo s oblikovanjem karakterjev iz risank in računalniških iger.

Občasno pečem tudi torte, ki jih tematsko oblikujem s -tičino- maso. To

je sladkorna masa ki se podobno obnaša kot plastelin, je čudovite teksture in prijetna za oblikovanje. Pa še torto naredi zelo prijetno na pogled.

Delala sem med drugim tudi umetne rože, in voščilnice, naučila sem se tudi šivati igrače in oblačila, izdelovala miniaturno pohištvo in podobno. Lotila sem se veliko DIY projektov na najrazličnejše teme. Moje življenje je ustvarjanje. Vsake toliko se lotim nekaj novega, o tem se poučim in vse preštudiram nato pa vadim in ustvarjam. Držim se motta, da se celo življenje učimo. Koliko pa se dejansko naučimo in smo do tega dovzetni ter pokažemo zanimanje, pa je odvisno od vsakega posameznika.

Hvala za odgovore in veliko umetniških uspehov.

Sara Žirovnik: *Moondragon*, 2016

ZHILLUSTRATOR – ŽIVKO KONDIĆ

Pripravil Andrej Ivanuša

Živko Kondić: Alien Bob Ross and The Happy Blobby Thing

Prvič sem se srečal z njim na lanskem Rikonu, Reka in spet na letošnjem Sferakonu 2017, Zagreb. Že takoj so mi bile všeč njegove spekulativne slike in eno izmed njih, ki je prikazana zgoraj, sem tudi kupil.

Bil sem prepričan, da je domačin. A se je izkazalo, da je pravi Lala, Vojvodinac, doma iz Novega Sada v Srbiji, rojen leta 1985. Tako sva se malo pogovorila o tem, kako je pričel z ilustracijami.

Dejal je, da je kot otrok najraje bral stripe o Conan the Barbarian. Tudi sam je poskušal risati stripe in to ga je privedlo na akademijo za uporabne umetnosti v Novem Sadu.

Od tam ga je zaneslo h grafičnemu oblikovanju za mnoge naročnike. Na začetku svoje kariere je delal za manjše podjetje, sedaj pa je freelancer. Ob tem zasebno še vedno riše motive povezane s spekulativno fikcijo, saj ima rad tovrstno literaturo in filme. Občasno ustvari

tudi kakšno sliko za računalniške igre, ukvarja se z reklamnim oblikovanjem.

Njegove slike je mogoče kupiti preko on-line trgovine www.artflakes.com/en/shop/zhille; v kolikor pa se želite dopisovati, pa pišite e-mail na zhille@gmail.com

POTOVANJE SKOZI ČAS JE MOGOČE

Pripravil Andrej Ivanuša

Ben Tippett, matematik in fizik s kanadske univerze v Britanski Kolumbiji in njegov sodelavec David Tsang, astrofizik iz univerze v Marylandu, ZDA, trdita, da je mogoče matematično dokazati, da je potovanje skozi čas mogoče. Oba se ukvarjata s podrobnim proučevanjem Einsteinove teorije relativnosti in sta postavila matematični model, ki sta ga poimenovala Traversable Acausal Retrograde Domain in Space-time (TARDIS).*

Izjavil je:

»Ljudje na potovanje skozi čas gledamo kot na izmišljotino. Mislimo, da to ni možno, ker tega dejansko ne počnemo. Toda matematično je možno.

Ločevanje tridimenzionalnega prostora in četrte dimenzije, časa, je napačno. Predstavljati si moramo, da prostor in čas soobstajata skupaj in so različne smeri gibanja tako mase kot časa povezane v obliki kontinuuma prostor-čas in so možne v vse smeri. Ukrivljenost prostora in časa je razlog za krožne orbite planetov. Če prostor-čas ne bi bil ukrivljen, potem bi se planeti in zvezde premikali v ravni črti.«

V teoriji predpostavlja, da velika masa tako kot prostor, ukrivlja tudi čas. To je najbolj vidno v bližini črne luknje, ker se čas zaradi krivljenja praktično upočasni. Tako si je zamislil časovni stroj, ki čas tako ukrivi, da začnemo lahko potovati skozi čas nazaj.

Vendar pa je izvedba takšnega stroja v tem trenutku tudi na teoretični ravni precej nemogoča zadeva. Ben pojasnjuje:

»Čeprav je matematično izvedljivo, bi za kaj takega potrebovali material, ki mu pravimo eksotična materija, s katerim bi krivili prostor-čas. Sedaj pa ni še nikakor jasno, kako bi to eksotično materijo zajeli in jo preoblikovali skladno z našimi idejami.«

Njegova objava je spodbudila ponovno raziskovanje druge teorije o časovno-prostorskem stroju na Alcubierrov pogon, saj ta tudi potrebuje za svoje delovanje eksotično materijo. Ta stroj bi vesoljskemu plovilu omogočil doseči hitrost svetlobe in omogočil raziskovanje vesolja v realno dosegljivem času.

Svoje predpostavke je konec aprila 2017 objavil v reviji *Classical and Quantum Gravity*.

Sedaj se sprašujem, kaj nam bo ubogim pisateljem znanstvene fantastike še sploh ostalo, saj so tudi znanstveniki začeli »potovati skozi čas«.

* TARDIS je tudi ime izmišljenega časovnega stroja v britanski ZF TV-seriji *Doctor Who*. Ob tem pa je to ime asteroida 3325 TARDIS, ki se nahaja v asteroidnem pasu med Marsom in Jupitrom, ima premer 29 km.

IZDELAVA ROMANA

Predava Darth Boki, Slovenija

PREDGOVOR ZA EPIZODO 2

V prejšnjem delu ste se spoznali z osnovami osnov. Tudi na temni strani je tako, da je potreben določen vrstni red. Naučili ste se, kaj je stvarni, fikcijski, biografski in še kakšen roman. Ostal sem po sithovski na učinkoviti strani spoznanja. Tokrat nas čaka druga epizoda, priprave. Prav ste slišali, ovohali ali prebrali. Preden se podate na misijo pisanja, morate opraviti določene priprave. Preden grem trebiti jedijske izmečke, moram najprej napolniti žaromeč, urediti brzec in postoriti še nekaj malenkosti.

IZVEDBA PRIPRAV

V naslednjih fazah se bom posvetil pripravi romana po metodi »izdelani scenarij«. Obstaja tudi metoda »v središču akcije«. Metoda »izdelani scenarij« pripelje do romana tako, da pripoved, kraj dogajanja in like pripravite s skrbnim načrtovanjem.

Metoda »v središču akcije« pa na začetku pomeni samo idejo in grobi okvir pripovedi. Izvedbo zatem prepustite toku, ki vas vodi med pisanjem.

Obstaja še metoda, ki ji rečem »Nekaj vmes«. Ta pa kombinira priprave literarnega sveta s spontanim pletenjem zgodbe. Ta je koristna, če imate idejo za izdelan svet dogajanja, tudi liki so vam nekako že padli v svet realizacije, a se pri zgodbi načrtujete omejevati z načrtovanjem.

Katera metoda je za vas prava, pa je stvar vaše osebne odločitve, okoliščin in tudi vrste romana. Torej ... scenarij.

Roman je prozno delo, ki z zaporedjem besed pričara živo dogajanje. Pišete nekaj, kar naj bi ljudje prebrali do konca in se pri tem dobro počutili. Kdo vam bo dal denar za nekaj, kar ga bo spravilo v slabo voljo? Mogoče kakšen mazo-hist, a nanje ne računajte, zanje je že predobro poskrbljeno v slovenski literarni krajini.

Vsak roman mora imeti:

- Zgodovinsko okolje literarnega dogajanja.
- Literarno dogajanje.
- Like, torej nosilce literarnega dogajanja.

Roman torej generalizirano zahteva povedek (literarne like), predmet (literarno okolje) in glagol (literarno dogajanje).

Definicij strukture in elementov romana je več vrst, tukaj podajam samo najpreprostejše razlage. Saj smo se zmenili, da vas sithi ne bomo ubili z dolgočasenjem. Gremo torej lepo po vrsti.

Kot je rekel moj stric, počasi se žaba kolje.

ZGODOVINSKO OKOLJE

Zgodovinsko okolje predstavlja čas in prostor, kjer se odvija literarni dogodek, torej nekakšen predmet stavka literarnega dela. Tu ni kaj veliko za modrovati. Na voljo imate sledeče:

- Fiktivni čas in/ali prostor
- Obstoječi čas in/ali prostor

Meni izbor zagotovo ni preobširen. Pri izbiri časa in prostora se ne prepuš-

čajte ležernosti, saj je od tega odvisna vrsta in dinamika pripovedi.

Srednjeveška ljubezenska zgodba mora peljati pripovedni lok malce drugače od sodobne ljubezenske zgodbe. Ko boste opisovali Plapatinovo radoživost, mora biti ta drugače izvedena kot ljubezen dveh tatooinških črvov.

Pri tem ima pomembno vlogo tudi kulturni prostor. V islamskem svetu, kjer so ženske pokrite od nog do glave in same ne gredo iz hiše, je precej neumno opisovati fascinacijo ob pogledu na razkošen dekolte Farukove žene Fatime, ko ta sama nakupuje na tržnici.

Skratka, v primeru rabe dejanskih zgodovinskih lokacij vas čaka (obilno) izobraževanje o izbranem času in prostoru. Od pomena zgodovinskih okoliščin na pripoved je odvisna količina podrobnosti, ki jih morate proučiti. Da bo zgodba pila vodo, mora biti zgodovinsko brezhibna, saj na tem visi vaša verodostojnost. Bedno izpade, ko jezna Elizabeta v Friderika Celjskega zaluča vroč krompir. Še bedneje izpade, ko opisujete, kako Darth Vader potoči solze.

Če pa mislite, da se lahko temu izognete z izmišljeno deželjo in izmišljenim časom, ste v hudi zmoti. Pri izmišljeni deželi vas najprej čaka igranje boga stvarnika (ali stvarnice). V lastnem znoju morate ustvariti literarni svet in, zlasti, logiko njegovega delovanja.

Vsekakor si pridobite ali izdelajte zemljevide in obvladljiv zbir informacij o izbranem času in prostoru. Vsaka površnost se vam bo grdo maščevala. Meni ljuba metoda je Wordov dokument s temi podatki, ki jo hranim v mapi projekta. Gremo naprej ...

Podatke za izdelavo literarnega okolja ste zbrali.

Kaj sledi?

Naredite si nekakšno scenografijo vsega. Imejte pri roki lokacije dogajanja in naj se vam ne zgodi, da pot iz Kopra v Ljubljano traja pet ur, a iz Ljubljane na Dunaj uro in pol.

Pripravite seznam posebnosti in splošne značilnosti lokacij dogajanja. Lahko si stvar narišete, načekate na stensko tablo, list papirja ... Vsekakor imejte vse natančno pripravljeno, da se vam ne bodo dogajale nedoslednosti, neumnosti in totalne neumnosti. Ne more Darth Baal s sabo vzeti dveh belih žaromečev, a potem delati kolone z dvojnimi zelenimi žaromečem.

Pri pripravi fiktivne dežele (zlasti pri sodobni fantaziji) si narišite zemljevid te dežele. Za silo zadostujeta analogni orodji - svinčnik in papir, a če boste z zemljevidom opremili knjigo, morate priložiti profesionalni izdelek. Otroška risba je sicer prisrčna, a če je otroško površna, bo to slabo. Če je v vas malce talenta z likovnim znanjem, je lahko priložena digitalizirana oblika vašega analognega izdelka.

V slučaju, da imate za likovno ustvarjanje dve levi roki, pa razmislite o strokovni pomoči. Samo, pri jedijskem templju, ne prilagajte »fotošopiranih« zmazkov. Tudi sam sem šel skozi to fazo. Če bi danes prinesel na svetlo svoje takratne izdelke, bi me zagotovo izključili iz profesorskega zbora Sithovske akademije.

Kaj naj torej storim, če imam eno levo roko, desno so mi odstrelili jedijski izmečki, a nimam kupa denarja za profija? Moj vajenec, še je upanje, če imaš vsaj osnovni občutek za zemljevide. Tudi brez likovnih veščin lahko lastnorčno naredite užiten izdelek. A za to boste morali vložiti nekaj denarja. Na trgu obstaja kar nekaj orodij, ki omogo-

čajo izdelavo domišljjskih zemljevidov z vsem, kar je potrebno. Ta orodja vas odrešijo umazanih risarskih podrobnosti, vendar terjajo nekaj učenja. Za uporabo teh orodij je nujno osnovno znanje angleščine, saj za nas, 3 ali 4 avtorje (-ice), ki v Sloveniji ustvarjamo resne literarne domišljjske svetove, nihče ne bo naredil slovenskega prevoda ustrezne aplikacije. Delujoče orodje dobite že za manj od 50 €, kar je manj od 500 €, kolikor stane profi izdelek profija.

Dokumentacijo o kraju dogajanj, s čim več podrobnostmi, spravite v projektno mapo. Saj veste, ko se podate na kvest pisanje romana, zanj na disku pripravite namensko mapo in logično ustvarjene podmape, kamor shranjujete vse v zvezi z romanom.

Ponovimo skupaj:

»Redno delajte varnostne kopije!«

Tako je. Vedno imejte dve kopije projektne mape. Težko, da vam istočasno pogorita hiša in vikend.

LITERARNO DOGAJANJE

Literarno dogajanje je glagol našega literarnega stavka, scenarij pripovedi. Najprej imate idejo, zapisano v nekaj besedah. Ideje ne rastejo na drevesih in jih ni v knjigah o pisanju. Poroditi se mora med vašimi možganskimi vijugami. Ko se pojavi, jo zapišite, kjerkoli se nahajate, po potrebi tudi na WC papir, če vam kane tam, kamor vas je spravil klic narave. Okoli ideje spesnite grob sinopsis. V nadaljevanju ga razbijte na t.i. dogodkovne niti, poglavja ipd. Vsekakor si naredite seznam vsebinskih celot in popišite rdečo nit dogajanja. Dokler niste ustvarili likov, ki bi oživelili pripoved, popišite samo dogajanje – torej glagole brez samostalnikov (oseb

in predmetov). Avtorji imamo različne načine teh priprav. Tok pripovednih niti lahko prikažemo grafično ali načečkamo na papir. Nekateri imajo samo začetno idejo z zaključkom in potem sproti rišejo pripovedne niti. Ni pravilne poti do cilja, vsaka, ki vam odgovarja in vas privede do napisa »KONEC«, je prava.

Ne glede na način priprave pripovedi vedno imejte ideje, zapisane vsaj za nekaj korakov naprej. Izognili se boste marsikateri težavi.

Na hitro vas bom seznanil z osnovnimi vrstami literarnega dogajanja.

Tudi pri osnovnih vrstah literarnih dogajanj ni kaj velike izbire:

- Dogajanje temelji na resničnih dogodkih.
- Navdih so resnični dogodki (a ne takšni, ki so se zgodili v resničnih filmih/knjigah).
- Zgodba je čista izmišljija.

Pri biografskih ali stvarnih romanih gre vedno za literarno obdelavo ljudi in dogodkov, ki so se dejansko zgodili. Nekatero spremembo in dopolnitve so bolj ali manj kozmetične, pač v službi pripovedi. Pišete roman in ne dokumentarnega eseja, torej je vedno prisotna določena literarna svoboda. Na veččini vihtenja digitalnega peresa roman zaživi ali klavrno pade.

Zgodbe, ki jih resnični dogodki samo navdihujejo, v osnovi sicer temeljijo na stvarnem zgodovinskem dogajanju, a so povedane z več ali manj umetniške svobode. Razpon med sledenjem resničnim dogodkom in čisto izmišljijo je velik. Lep primer je razvpita Da Vincijeva šifra. Čeprav obstaja praktično vse, o čemer govori knjiga, gre za izmišljeno

dogajanje, saj na izmišljen način poveže resnico in izmišljeno interpretacijo resnice. Zgodba romana zato sodi v fikcijo. Resnici na ljubo so mnogi pozabili, da je omenjena knjiga zgolj fikcija.

Vsekakor največji del pripovedi temelji na resničnih dogodkih, čeprav so ti tako zamaskirani, da jih ne uspejo identificirati tudi najbolj izobraženi bralci. Tudi v najbolj fantastični pripovedi je vsaj zrno resnice.

Spekulativna fikcija je načeloma čista izmišljija. Torej gre za pisanje česar koli? Lahko izbljuvam tudi najbolj bolne koščke domišljije in jih prodajam kot spekulativno fikcijo? Nikakor!

Verodostojna pripoved zahteva verodostojno literarno dogajanje. Predvsem mora dogajanje slediti logiki (ustvarjenega) sveta. Tudi na minskem polju izmišljije je dogajanje običajno tako ali drugače odslíkava realnih zgodovinskih dogodkov. Ne boste verjeli, a zgodovina je najrazburljivejša zbirka pripovedi. A postavimo mejo med navdihneno na resničnem in izmišljijo. Naj bo ta meja izmišljen čas in/ali prostor.

V galaksiji tam daleč stran ...

Najpomembnejše načelo pri lastnem peskovniku je načelo utelešenega boga.

Kaj to pomeni?

Bog stvarnik (torej vi) je vsemogočen, ker lahko ustvari svet iz čiste praznine. Vanj lahko načeloma zmeče vse, a ta vse je silno izmuzljivo, ker mora slediti notranji logiki, ki jo morate definirati. Po domače, vse mora klapati⁹. A kakor hitro ta bog (vaš lik) stopi v telo, ki živi v ustvarjenem svetu, se mora podrežati zakonom lastne stvaritve. Najlepši primer je film Dogma. Poanta filma je ujetje boga v svetu. Še tako vsemogočen bog je nemočen, ker ga je, ute-

lešenega, torej ujetega v našem svetu, zbil avto. Zaradi poškodb je padel v komo in končal na urgenci. Čeprav je bog vsemogočen, je nemočen, ker ne more delovati zaradi poškodbe zemeljskega telesa.

Torej ... Tudi spekulativna fikcija zahteva logično grajenje pripovedi. Mogoče je ta zvrst za mnoge literate še težja, ker vsem ne leži ustvarjanje literarnega okolja »iz nule«.

Zabavno postane, ko se literarno okolje zgradi v službi pripovedi in likov ...

Ko imamo dokončan kraj literarnega dogajanja, dorekli smo samo dogajanje, nam manjkajo samo še liki, ki bi pripoved oživel v začarani deželi. Poleg glagolov in predmetov potrebujemo še osebnosti.

LITERARNI LIKI

Roman zahteva pripravljene like, torej osebe v našem pripovednem stavku. Ker gre za živ potek, je treba pomisliti tudi na razvoj likov. Običajen roman vsebuje enega ali več glavnih in podpornih likov. Samo en »igravec-ka« v romanu na 200 straneh mora temeljiti na zelo dobro premišljeni formuli. Če mislite, da knjižni trg potrebuje 200 strani dolgo opisovanje običajnega delovnega dne kmeta na podeželju, vam želim obilo sreče pri založbah.

Šalo na stran!

Pomembnejši kot je lik, podrobneje ga morate predhodno izdelati, vključno z njegovim razvojem. Pri stvarjenju literarnih likov lahko svoj božji dar do konca sprostitte. Še tako odlična pripovedna predloga bo izpadla precej (pod) povprečno brez verodostojnih in živih likov. Pri gradnji karakterjev imate sledeče opcije (vedno je izbira):

- Liki so resnični ljudje (biografije in večina stvarnih romanov).
- Liki temeljijo na resničnih ljudeh (takšnih je večina likov – zakaj bi izgubljal čas za vnovično izumljanje tople vode?).
- Liki so izmišljeni, temeljijo na kombinaciji resničnih osebnosti (žal se mnogim avtorjem ravno tu rado zatakne).

Za karakterizacijo literarnih junakov si vzemite čas! Kako to izpeljati v praksi?

Obstaja več metod, vendar vam bom dal primer, kako to praktično urediti.

Uporabite Wordovo orodje za tabele ali Excel, ki JE orodje za tabele. Like si uredite v tabelo, bo pregledno.

Katere kategorije potrebujete?

- Ime in priimek lika (vedno).
- Spol.
- Datum rojstva v okviru časovnice romana.
- Splošni podatki o izobrazbi (v okviru vašega sistema – doktor brez možnosti doktoriranja nekako ne gre vkup).
- Osnovne karakterne lastnosti.
- Razvade in navade.
- Značilne besedne zveze.
- Slika (za osnovo lahko uporabite kakšno znano osebo, lahko je malce »sfotošopirate«, saj slike ne boste nikjer objavili, ker gre samo za vaš interni podatkovnik).
- Osebni opis z morebitnimi telesnimi značilnostmi.
- Morebitne sorodstvene in prijateljske povezave z literarnimi ali neliterarnimi liki.
- Ključni dogodki v življenju lika, zlasti pomembni za pripoved.
- Kratek opis vloge v literarni pripovedi.
- Razne druge podrobnosti, pomembne za roman.

Priporočilo za delo z Wordom – Dato teko logično imenujte. Vsaka oseba naj bo na svoji strani (strani preprosto ločujete s prelomom za novo stran). Tako se ne boste izgubili v solati podatkov.

V zgodbi je mogoče tudi več neliterarnih likov. To so literarne osebe v zgodbi brez aktivne vloge. Če se lik A in B pogovarjata o C, morate o tem C tudi nekaj napisati. Vsaj to, kar je predmet pogovora. Mogoče vam taista značilnost v toku pripovedi še kdaj prav pride, da ne bi zagrešili kakšne nepotrebne neumnosti. S površnostjo si boste samo zagrenili kasnejše faze ustvarjalnega procesa. Ne boste ustvarjalni, temveč frustrirani.

Mislite, da s tem kompliciram? Mogoče, a temeljita gradnja likov je ključna za kvaliteten roman. Več podrobnosti pomeni podrobneje definiran lik, kar pomeni več življenja.

Zakaj so ZF romani pokojnega dr. Vida Pečjaka tako slastni? Odgovor je silno preprost - zaradi izjemno dobro grajenih likov, ki kar skočijo iz spon črk in vas ogovorijo kot žive osebe. Količina vloženega dela v podrobnosti naj bo sorazmerna z vlogo lika v literarni pripovedi. Glavni literarni lik gotovo potrebuje več ljubeče pozornosti od lika, ki je brez opazne vloge samo bežno omenjen.

Mislite, da ne potrebujete tega dela, če pišete o realnih likih in realnih dogodkih?

Tudi za biografske ali stvarne romane morate narediti vse to, kar se pripravite za romane z različno stopnjo fiktivnosti. V primeru »realnih« in »življenjskih« zgodb pač ne prepisujete iz svoje domišljije, temveč popisujete realne podatke, ki ste jih nabrali tokom raziskave za roman. Niste opravili nobenih raziskav? Potem je velika ver-

jetnost, da bo vaš roman obležal med druženjem s prahom.

ZAKLJUČEK PRIPRAV

Naredimo zdaj kratek zaključek. Zbrali smo vse sestavine svojega pripovednega stavka – osebek, glagol in predmet.

- Imamo opis lokacije literarnega dogajanja.
- Pripravili smo grob sinopsis s ključnimi dogodki na časovnici dogajanja.
- Imamo like.

Kaj sledi?

Na časovnico pripovednih niti vnesemo svoje literarne like (fiktivne, resnične ali mešanico obojega). Kako to storiti, prepuščam vašim potrebam in preferencam.

IZDELAVA ROMANA

Zdaj gre zares.

Sinopsise (ali samo grobe osnutke, saj ni važno, vsak ima svoj način) pogla-

vij počasi predelate v dejansko literarno formo. Obstajajo celo namenski programi, ki na enem mestu omogočajo pripravo likov, sinopsisa in lokacijo dogajanja. A ker gre za angleške programe s podporo angleščini, so za nas manj uporabni.

Moj postopek je preprost. Imam samo grob osnutek pripovedi in to potem prelijem v prvopis (rad imam ta Blatnikov izraz). Včasih uporabim tudi slog sinopsis predloge, odvisno od navdiha in razpoloženja.

Like, zemljevid in ostalo dokumentacijo imam pri roki v obliki slik in Wordovih datotek.

Pisanje prvopisa romana gre z vnaprej pripravljenimi viri sorazmerno hitro.

Ko je roman končan, gredo stran vse dodatne opombe, ostane samo besedilo. Kaj pa zdaj? Gre roman k lektorju ali uredniku? Kje pa! Zdaj ste na slabi polovici poti.

<>

Avtorji vseh žanrov, združimo se!

DRUŠTVO KUSTVARJAČEV SPEKULATIVNE FIKCIJE
ZVEZDNI PRAH

www.zvezdni-prah.si

Kar ni mogoče najti v tej številki, je zagotovo na naši spletni strani.

Tudi stare številke Jašubeg en Jered od prazgodovine
(beri: od prve številke) do danes in to v PDF!

Ob tem vas vabimo, da se nam pridružite.

Pogoj je, da lahko pokažete svoje delo s področja spekulativne fikcije.

Torej, če ste narisali sliko, napisal pesem ali zgodbo ali morda
izdali svojo lastno knjigo, se nam pridružite!

Ponujamo vam druženje z istomišljeniki, promocijo v tujini
in pomoč pri izdaji naslednje knjige.

ČRNA SMRT

Tanja Mencin, Slovenija

Valerija je omamljena ležala na beli bolniški postelji. Pravkar je bila za njo operacija ščitnice. Diagnoza, rak. Čep-rav je imela svinčene veke, je polagoma odprla oči. Prvo pomisel, ki jo je dohitele, je bila, da je še živa.

»Dobrodošla nazaj!« ji je sedaj rekel moški glas. Valerija je pogledala k vzno-žju postelje. Tu so vanjo strmeli njen kirurg Rok Novak, medicinska sestra in anesteziistka. Valerija je nekaj nerazločno zamomljala.

Opazila je kirurgov prijazen smehljaj.

»Skoraj smo vas izgubili,« ji je bil rekel. »Zapleti pri anesteziji. Dobili ste rumeni karton.«

Važno, da ne rdečega, je pomislila Valerija sama pri sebi in se skušala nas-mehniti nazaj. A bila je preveč težka, preveč omočična.

»Že ... jna sem,« je na koncu le uteg-nila izustiti iz sebe.

Medicinska sestra je stopila k njene-mu vzglavju in ji ponudila piti toplega čaja. To jo je odžejalo.

»Hva..., hvala,« je zajecjlala Valerija.

»Raje mirno počivajte in se ne vzne-mirajte,« ji je dejala medicinska sestra, okroglična ženska zrelih let.

»Ja ... bom.«

Kirurg se je zasukal in ji pokazal hrbet.

»Jutri se vidiva. Pa srečno, gospodič-na Vahter.«

»Ja, ja,« je pokimala za njim.

Anesteziistka in kirurg sta zapustila bolniško sobo, medicinska sestra pa je prhnila k drugi postelji.

»Gospa Mavčec,« je dejala z grom-kim glasom. »Če morate lulat, mi povej-

te. Boste?«

»Bom,« je takoj odvrnila druga bolni-ca. »Zdajle me ne tišči.«

Valerija je zasukala glavo.

»Kaj so pa vas...operirali?« je s teža-vo vprašala.

Bolnica jo je pogledala. Njene oči so bile žalostne in prestrašene.

»Rak leve dojke.«

»Ojoj!«

»Ja, hudo mi je. Vi ne veste, kako.«

Medicinska sestra je pribzela k nje-ni postelji.

»Gospodična Vahter, vzeti morate zdravila!«

»Kaj?«

»Zdravila boste morala jemati do konca svojega življenja.«

Valeriji je ušel mukotrpen zdihljaj.

»Še to!«

Ponudila ji je dve majhni tabletki. Valerija ju je vzela in spila s čajem. Ses-tra ji je povedala, da bodo odslej tablet-ke nadomeščale delovanje ščitnice.

Valerija jo je poslušala samo na pol. Zaprla je oči in padla v dremež. Pravza-prav se je sprehajala na obrežju težkih in tesnobnih misli. V prsih ji je ležal svi-nec, neznanska teža je pritiskala nanjo. Ko se vsaj ne bi zbudila, je takoj zatem pomislila.

»Norica!« je zdaj usekal vanjo nov moški glas

Valerija je priprla oči, da bi se prebu-dila, a omamljenost jo je vlekal nekam proč od tega sveta.

»Ste zdravnik?« je vprašala neznan tuj glas.

»Ne.«

»Kdo ste?«

Moškemu je ušel smehljaj.

»Sem tisto, kar hočeš videti.«

»Angel varuh?«

»Če tako želiš.«

»Okej,« je dejala v svojih mislih, »pa bodite moj angel varuh. Meni je itak vseeno.«

»Ti je res vseeno?«

»Danes mi je, za jutri pa ne vem.«

Potem se je oglasilo piskanje aparature nad njo. Valeriji se je zazdelo, da vse bolj tone v nek mehak odmaknjen svet. V globok sen.

V sobo je pritekla medicinska sestra in zavpila.

»Gospodična Valerija! Dihati morate!«

Valerija se je zdrznila in odprla oči. Pa saj diham, je pomislila. Ampak zakaj je potem aparat nad njo oživel?

»Dajmo Valerija! Dihajte!«

Valerija je zajela zrak in štela v mislih, en, dve, vdih, tri, štiri, izdih. Ena, dve, vdih, tri, štiri, izdih. Diham, je pomislila. Aparat je utihnil.

»Ne zaspite mi zdaj!« je vanjo udaril glas medicinske sestre. »Dihajte!«

»Pa saj diham,« je zamomljala in spet v mislih štela vdihe in izdihe.

Sestra se je naposled pomirila in zapustila sobo.

Valerija je povsem zaprla oči. Poskušala si je priklicati podobo mame, a ta podoba je bila izmuzljiva in nejasna. Kakor da je v hipu pozabila na vse, kar je poznala poprej. To jo je prestrašilo in zbolelo obenem.

Sranje!« je pomislila. Zdaj bom pa še senilna!

Nekdo se je zasmel skozi njo.

»Trapica! Daleč od senilnosti si.«

Valerija je prepoznala glas bitja, katerega je poimenovala kar angel varuh.

»Vi?!«

»Presenečena?«

»Ja. Zanima me, zakaj prav zdaj? Zakaj vas slišim in vidim zdaj in ne kdaj poprej?«

»Ker si z zavestjo na meji dveh svetov.«

»Sem na operacijski mizi umrla, ali kaj?«

»Bila si na meji.«

»Sranje!«

»Ne preklinjaj!«

»Sori. Ušlo mi je.«

»Tvoje zaznave so se prečistile. Spremenila si se.«

»Že od nekdaj sem drugačna,« se je uprla.

»Vem, da si nekaj posebnega. Vsaj sama o sebi tako misliš.«

»Zdaj boste pa še rekli, da sem domišljavka?«

»To ti tako praviš.«

»Sicer pa mi je danes vseeno za vse. Preveč sem utrujena.«

Nastala je tišina. Dolga, predolga tišina. Valerija je začutila, kako se ji zavest gosti in kako jo vse bolj vleče v globok spanec.

Potem je aparat nad njo ponovno oživel in zapiskal. V bolniško sobo je vnovič pribrzela medicinska sestra.

»Za božjo voljo, Valerija! Dihajte!...Dihajte!«

Valerija je nagonsko zadihala in spet v polsnu štela vdihe in idihe. Ena, dva, vdih, tri, štiri, izdih. Dihaj punca! Dihaj! Ena, dva, vdih, tri, štiri, izdih.

»Lulat moram.«

Medicinska sestra ji je pod zadnjico nastavila kahlo. Valerija se je polulala in imela je občutek, da je polulala celo posteljo. A to je bil samo občutek.

»Je zdaj v redu?«

Valerija je pokimala.

»Je, v redu je.«

Ugotovila je, da ima na roki kanal z infuzijo, na vratu pa rano s cevčico. Po

cevčici je odtekala odvečna kri pomešana z motno rjavo tekočino. Ob pasu je imela plastično vrečko, kamor se je tekočina stekala.

Krasno, je pomislila, zdaj sem pa že kot android. Zaprla je oči in zavzdihnila. Le kako se bo vse skupaj končalo?

»Tako kot sama želiš,« se je zdaj vnovič oglasil moški glas.

Valerija je čutila, kako ji je v glavi završalo.

»Še vedno ste tu?« je rekla moškemu v popolni črnini. Pogled nanj jo je šele zdaj pošteno pretresel.

»Tu bom dokler boš to želela,« ji je dejal.

»Ampak, slišala sem, da so angeli varuhi vedno nekje v bližini.«

»Nisem te vrste angel varuh.«

»Kdo pa ste potem v resnici?«

Moški je precej dolgo molčal.

»Tvoja smrt sem.«

Valerija je čutila, kako ji je samodejno vzdrhtelo telo, kako jo zebe in kako osupla je nad tem, kar je bila pravkar slišala.

»Moja smrt? Hecno.«

»Zakaj?«

»Mislija sem, da Matilda prihaja s koso v rokah.«

»To so pripovedke. Smrt vidiš takšno, kot jo sam hočeš videti. Ti me pač vidiš kot prijetnega moškega.«

»Je to narobe?«

»Ne. Smrt je takšna kakršna je človekova zavest ob trenutku smrti.«

»Ampak – kaj to pomeni, da si v resnici želim umreti?«

»Ne. Živela boš in dočakala starost. Šele potem te bom spet obiskal.«

»Prijazni ste.«

Moški se je zasmejal.

»Vsem se ne zdim takšen.«

»No ja.«

»Zdaj pa se vzdrami! Moraš se!«

Valerija se je stresla v hladu in povsem odprla oči. Šele zdaj se je zares v celoti ovedla tega sveta. Šele zdaj se je ovedla, da mora dihati in pregnati šibkost iz svojega telesa. Zmagala bo. Kakšen rak neki! To je samo stopnja na poti njenega dozorevanja.

Pogledala je bolnico na sosednji postelji, ki je tiho jokala. Valerija bi ji rada povedala, da naj se ne boji, naj zbere pogum in se na novo sestavi. Življenje je dragoceno, dokler traja. In niti smrt nima te moči, da bi temu oporekala.

EVOLUCIJA

Tejka Novšak, Slovenija

Uptur se je zbudil zaradi nenavadno močnega sonca. Premočno je bilo in preblizu. Sonce ni bilo nikoli tako blizu. Zdaj je bilo že hladno obdobje, kmalu bodo z neba začeli padati mrzli beli puhki. Zato zdaj ne more sijati močno sonce. Ampak to sonce sploh ni bilo toplo in brenčalo je. Spustilo se je na tla pred njegovo votlino, zaslonjeno z vejami in potem nehalo svetiti in brenčati.

Bilo je podobno ogromni skali, samo da je bilo tako gladko, kot kamenje v bližnji reki.

Nenadoma se je v tem soncu – skali pojavila odprtina in skozi jo je stopilo neko zelo čudno bitje. Po obliki je bilo sicer podobno Upturju, vendar je imelo ogromno glavo in namesto krznenega oblačila nekaj belega in gladkega. Od nekod so se pojavile čudno zvezane

bele veje, ki so vodile od te odprtine do tal in bitje je stopilo po njih ter se spustilo na tla.

Uptur se je odločil, da ne bo pokazal strahu, ampak bo pogumno branil svoj dom pred tem vsiljivcem. Močno je odsunil veje, ki so zastirale njegov vhod, v roko vzel bližnjo odlomljeno vejo in s ponosnimi koraki stopil iz votline. Takrat pa je tisti novi naredil nekaj neverjetnega. Snel je svojo ogromno glavo in znotraj je imel še eno, normalne velikosti. Takrat je očitno šele opazil Upturja, proti njemu je pokazal z roko, nekaj se je zabliskalo in Upturja je zmanjkalo.

»Ha, a si videl, kako ga je odneslo!« se je zasmejala Altaya.

»A si nora, saj ga ni bilo treba ubiti! Samo da sva pristala, že mahaš s tem svojim blasterjem! Pa zakaj si snela čelado, kako veš, da ti ne bo ratalo slabo?«

»Ma kaj blebetaš, saj ga nisem do konca, samo na 35% sem imela naravnano jakost. Čez par ur se bo zbudil z glavobolom in se čudil, kdo ga je po buči kresnil. Zrak je pa itak OK, saj si videl odčitke atmosfere, ko sva se spuščala dol.«

»No, prav,« je rekel Hexor, »kaj bova zdaj z njim? Že na preletu sva videla, da so v fazi neandertalcev. Kaj praviš, se malo poigrava z njim?«

»Kaj bi se ti igral?« ga je sumničavo pogledala Altaya.

»Ma, preko miselne komande mu narekujeva kako koristno zadevo. Si videla, kako te je hotel z vejo? Sploh ne znajo uporabljat orodja. Povejva mu, kako se izostrji kamen in naredi sekira. Bo glavni frajer v svojem tropu. Čez tisoč let nama bojo pa hvaležni, da sva pospešila njihovo evolucijo.«

Altaya ni dolgo razmišljala. Saj sta uradno na absolventskem izletu in v taki priliki se je pač treba zabavat. Vkllopila

sta oranžni gumb na konzoli v ladji in v mikrofon narekovala navodilo.

»Tako, to je opravljeno,« je bil zadovoljen Hexor. »Kaj bova pa zdaj počela? Stavim, da nisi še nikoli seksala v vesoljski ladji ...«

Uptur se je počasi predramil. Drugega sonca ni bilo več. Glava ga je bolela in imel je čudne sanje. Spomnil se je, kako ga je njegovo pleme nagnalo v to osamljeno votlino. Ni znal tako dobro najti gozdnih jagod in ostale hrane, več jim je pojedel, kot nabral. Pa so ga izgnali, da se preživi sam, če se zna. Do zdaj je bolj kot ne stradal, ampak nekaj se je spremenilo. Nekaj, kar ni razumel. Kar naenkrat je začutil potrebo, da poišče dva kamna prav posebne oblike. Ko ju je našel, ju je začel udarjati enega ob drugega, dokler ni manjši kamen postal ploščat in oster na enem koncu.

Uptur se je zadovoljno odpravil proti svoji naselbini z novo pridobitvijo v roki. Rojaki so ga nezaupljivo gledali, ko jim je pokazal oster kamen in kako se ga naredi. Potem je iz drevesa strgal srobot, ter z njim pritrdil kamen na odlomljeno vejo. Vzel je velik in trd sadež, katerega so vedno s težavo odpirali tako, da so ga metali ob tla. Ampak vredno se je bilo potruditi, saj je bil pod trdim ovojem zelo sladek.

Z novim orodjem je usekal po sadežu in ta se je razklal na pol. Divjaki so ostrmeli, potem pa so hitro planili po nepričakovani pojedini in Upturju nosili nove sadeže, da jih odpre.

Vesoljska turistka sta prizor opazovala iz primerne višine, da ju niso opazili. Hexor je skušal še malo izkoristiti samoto v kabini, pa ga je Altaya odrinila, da se je udaril ob konzolo.

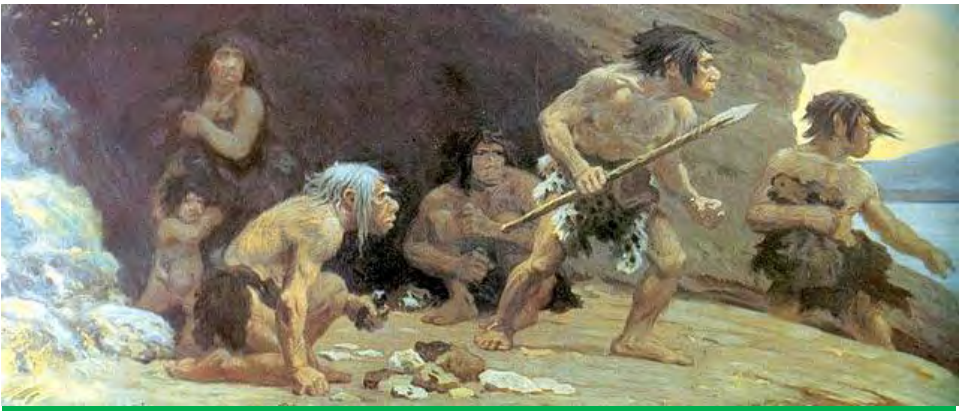
»Daj mi zdaj mir, a ne vidiš, da gledam. Lej, kako ga zdaj častijo, kakšna

sprememba! So pa res smešni ti divjaki, tako so primitivni, še čudno, da niso lju-dožerci ... Hej, kaj pa utripa ona oranžna lučka? Da nisi kaj pokvaril?»

»Kaj? Joj, miselna komanda se je vklopila. Najbrž sem se zadel vanjo, ko si me porinila. Ma saj nima veze, tudi če je poslala kak ukaz. Itak sva previsoko, da bi koga dosegel. Dajva, spokajva se od tu, greva nazaj v letovišče na našem planetu. Danes zvečer bo huda žurka, pa vsa pijača zastoj, tam res nočem manjkat.«

Divjak najbližje Upturju je dobil čuden občutek. Kar naenkrat je vedel, kako bi tudi on lahko postal tako pameten in znal nove reči. Pograbil je velik kamen in z njim razbil Upturju glavo. Ostali so odskočili in zarenčali nanj. Ampak on jim bo pokazal, da je vse v redu. Naučil jih bo, kako biti bolj pameten. Upturja bodo skupaj razkosali in pojedli. Potem bodo vsi tako pametni kot on. Njihov rod bo zavladal nad vsemi ostalimi. In nikoli, nikoli jim ne bo zmanjkalo hrane.

PARALELNI SVET

Viktor Car, Slovenija

Leo se je prebudil in pogledal okrog po neznani sobi. Pri vsakem premiku glave je čutil ostro bolečino v vratu, kot da bi mu kdo z nožem rezal v meso in mišice.

»Kje za vraga sem?» je pomislil.

Pogledal je desno in ob oknu videl spečega moškega v sosednji postelji. Zraven postelje je bilo stojalo za zdravila, s katere je visela plastična vrečka s cevko napeljana moškemu v roko, nad njo pa je visel, z usnjenim trakom pritrjen ročaj, da bolnik lažje vstane iz postelje.

»Kaj delam v bolnici?» si je rekel ko je ugotovil kje je.

Po rdeči svetlobi vzhajajočega sonca, ki je barvalo bele stene sobe je sklepal da je jutro. Poskušal se je dvigniti v sedeči položaj, vendar je to misel hitro opustil ko je čutil ostro bolečino v rokah, ki so bile povite od prstov pa skoraj do višine ramen. Bolela ga prav vsak mišica katero je napel ko se je poskušal dvigniti.

»Auuuuu,« je vzdihnil od bolečine, in se nemočno ulegel nazaj na posteljo, ko je zaslišal glasove na hodniku, ki so se

približevali. Vstopili so starejši zdravnik in dve sestri in se ustavili pri vznožju njegove postelje. Zdravnik je vzel v roko list papirja, ki je bil pritrjen na tablico s katero je opremljena vsaka postelja, na katerem so zapisani podatki o pacientu.

»Pozdravljeni, jaz sem vaš zdravnik Andrej Potočnik, vi pa ste v bolnišnici v Mariboru, kamor so vas pripeljali včeraj popoldan, potem ko ste imeli nesrečo s kolesom. Imam nekaj vprašanj za vas.«

»Kar vprašajte.« je rekel.

»Povejte mi, če se spomnite, kako vam je ime, koliko ste stari in kje živite?«

»Sem Leo Golob, star sem devetin-dvajset let, stanujem pa v Loki.«

»Mogoče veste kateri dan je danes in katerega leta smo?« je z vprašanji nadaljeval zdravnik.

»Sreda, deseti junij, dva tisoč devet.«

»Zelo dobro. Se spomnite da ste imeli nesrečo?«

»Ne. Spomnim se, da sem včeraj po službi, okrog tretje ure popoldan, šel kolesarit. Bil je zelo lep dan in sem se na hitro odločil in se peljal na Areh. Na vrhu pri Ruški koči sem srečal bivšega sošolca iz fakultete s katerim sva izmenjala nekaj besed, nato pa sem se spustil v dolino. Ampak samega spusta pa se ne spomnim. Pravzaprav je to vse česar se spomnim. Kakšne so poškodbe? Je kaj hujšega?«

»Brez skrbi, dobro ste jo odnesli. Gospod, ki je videl nesrečo in poklical reševalce, je rekel da ste leteli nekaj metrov po zraku, potem ko ste se zaleteli v zaščitno ograjo. Nato pa ste se kotalili po hribu, dokler niste obležali kakšnih sto metrov nižje v jarku. Pripeljali so vas nezavestnega, popraskanega in obtolčenega, ampak nimate nobene hujše rane in nobenega zloma. Udarili ste z glavo in

utrpele pretres možganov, zato boste ostali nekaj dni na opazovanju.«

Oddahnil si je ko je slišal zdravnikove besede, nato pa se je poskušal spomniti padca, zdravnik in sestri pa so medtem že stopili do drugega pacienta.

»Hej! Spiš?« ga je iz razmišljanja prebudil glas moškega v sosednji postelji. »Jaz sem Gabriel. Ti pa si Leo, če sem prav slišal prej?« se je predstavil moški in se prijazno smejal.

»Prav si slišal,« je odgovoril in prijazno pokimal v pozdrav. »Potem si tudi slišal kaj se mi je zgodilo, da sem pristal tukaj? Zakaj pa si ti tukaj?« je vprašal.

Povedal je, da se je onesvestil med vožnjo v službo in z avtomobilom trčil v drevo ob cesti. Zlomil si je nogo in dve rebri, ampak ker še ne vedo zakaj se je onesvestil, mora ostati v bolnišnici da naredijo še nekaj dodatnih preiskav. Tako sta se pogovarjala še nekaj časa, dokler Leo ni zaspal. Spal je večino dneva in celo noč.

Naslednji dan ko se je zbudil in kljub bolečinam naredil nekaj korakov po sobi, je Gabriel že prišel od nekod.

»Moral sem si malo pretegniti noge. Kasneje lahko greva malo na sprehod, če želiš, da pretegneva noge. In nujno potrebujem cigareto.« je rekel in mu pomežiknil, nasmejan in dobre volje kot prejšnji dan.

Po viziti sta oblekla plašče in odšla iz sobe. Gabriel je vodil, Leo pa mu je sledil. Šla sta v majhen park pred bolnišnico in usedla na klopcu. Gabriel je prižgal cigareto in kadil, Leo pa je se je naslonil nazaj, zaprl oči in se nastavljal soncu, ki je kljub zgodnji uri že prijetno grela.

»To te bo ubilo nekega dne.« je rekel Leo.

»Od nečesa je treba umreti.« mu je odgovoril, se nasmejal in pomežiknil.

»Si poročen?« je Gabriel začel pogovor.

»Ne še. Imam punco, Maja ji je ime. Živiva skupaj že skoraj devet let, ampak nisva poročena. Čeprav mislim da si to želi.« je odgovoril Leo.

»Kaj pa si ti želiš?« je vprašal Gabriel.

»Tudi jaz se želim poročiti z njo, ampak prej bi rad naredil nekaj iz svoje-ga življenja. Želim si da bi bila ponosna name. Rad bi je bil vreden, ji dal več mojega časa, se ji bolj posvečal, ampak ta služba me ubija. Vsak dan sem v pisarni devet ali deset ur na dan, delam delo ki se mi upira. In ker nisem zadovoljen s službo se potem midva prepirava. Začaran krog je to.« je povedal. »Saj vem, da ljudje nimajo služb in ne zaslužijo niti za golo preživetje, jaz pa se pritožujem. Ampak kaj naj, če pa nisem srečen. Ves čas berem knjige in si razbijam glavo, da bi ugotovil kaj bi lahko delal, da bi zjutraj kar skočil iz postelje in komaj čakal da začnem. Ne vem zakaj ne morem biti kot večina in preprosto biti zadovoljen in srečen, s tem kar imam?«

Gabriel ga je poslušal in prikimal, nato je rekel. »Nič ni narobe s tabo če si želiš nekaj več od življenja, čeprav se dostikrat zdi da bi bilo boljše če bi bil drugačen in bil zadovoljen s tem kar imaš. Imaš kakšen hobi v katerem se lahko izgubiš in pozabiš na čas ali pa si ga imel kot otrok?«

Leo je globoko vdihnil, se naslonil nazaj, zaprl je oči in glasno izdihnil. »Kot najstnik sem poskušal veliko reči, napisal sem nekaj pesmi, nekoč sem narisal strip, sicer je imel le nekaj strani, ampak sem bil ponosen nase, imel sem tudi zvezek v katerega sem pisal zgodbe. Sanjaril sem da bom slaven pisatelj, in bom pisal knjige s katerimi bom osrečeval ljudi ki jih bodo brali po vsem svetu.« je povedal.

Nekaj trenutkov nista spregovorila nobene besede in sta bila zatopljena vsak v svoje misli in se predajala sončnim žarkom.

»Zakaj pa ne postaneš pisatelj? Mogoče nam vesolje, s tem ko nam je nekaj všeč in s tem ko v nečem uživamo, sporoča da moramo poslušati srce in delati to kar nas veseli. Ampak ljudje žal največkrat delamo to česar sploh ne maramo, ker moramo zaslužiti denar da lahko preživimo in potem pozabimo na naše darove, ki so nam bili položeni v zibelko.« je rekel Gabriel, vstal in začel počasi hoditi proti vhodu bolnišnice. Leo mu je brez besed sledil in razmišljal o njegovih besedah. Ko je pomislil kako se bi počutil ko bi ljudje brali njegove knjige, knjige ki jih je on napisal, z njegovim imenom na platnicah, se je počutil živega in izpolnjenega.

Po kosilu sta spet šla na sprehod, da pretegneta noge.

»Kje pa je tvoja punca, nisem še videl da te bi obiskala?« je vprašal Gabriel, v dvigalu.

»Prej ti nisem vsega povedal po resnici. Pred tremi dnevi sva se sporekla in je šla z mamo na morje. Sva se dogovorila da se nekaj dni ne slišiva in premisliva kako naprej.« je priznal.

»Ljubim jo, in vem da tudi ona mene, ampak,...« je dodal in za trenutek molčal. »Vse bi naredil drugače, če bi se še lahko enkrat vrnil nekaj let nazaj.« je zaključil.

Prišla sta do iste klopce in se usedla, Gabriel je prižgal cigareto in nekaj razmišljal, Leo pa ga je opazoval in se vpraševal zakaj popolnemu tujcu govoriti o svojem življenju.

»No povej kaj bi naredil drugače če bi lahko šel nazaj v čas ko sta bila z Majo še sveže zaljubljena?«

Leo je za nekaj trenutkov pomislil, nato pa začel. »Ravno takrat ko sva se začela dobivati sem se vpisal na fakulteto za elektrotehniko. To me ni veselilo, ampak ker nisem vedel kaj bi počel v življenju, se mi je to takrat zdela najbolj logična odločitev. Predvideval sem da bom kot inženir elektrotehnike, kasneje brez problema dobil službo.« je zaključil z vidnim obžalovanjem. »Ampak če bi dobil še eno možnost se ne bi vpisal na fakulteto, ampak bi vztrajal s pisanjem. Šel bi šel na kakšen tečaj kreativnega pisanja in postal dober. Pisanje je edina stvar v kateri res uživam in v kateri bi želel postati dober. Majo pa bi zasnubil takrat kot sem to že planiral. Nekako po enem letu in pol kar sva bila skupaj, sem že naredil načrt, kako jo bom zasnubil in kako bo srečna, ampak sem se ustrašil in si premislil. In potem še dvakrat.«

»Kaj misliš, je možno da, obstaja paralelni svet, v katerem živimo življenje, ki je plod drugačnih odločitev, kot smo jih sprejeli v tem življenju?« je resno vprašal Gabriel, nato pa se nasmejäl in pomežiknil, kot je imel navado to storiti večkrat.

Kasneje zvečer je Gabriel že spal, ko je Leo pozvonil sestri, ki je bila tisto noč dežurna.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašala, ko je čez minutko prihitela v sobo.

»Glava me boli in ne morem zaspati. Trudim se že več kot dve uri. Lahko dobim mogoče nekaj proti glavobolu?« jo je vprašal Leo.

»Seveda. Vam takoj prinesem nekaj.« je rekla in odšla iz sobe.

»Tukaj imate tableto proti bolečinam, če pa še potem ne boste mogli zaspati pa pojejte še to modro, ki vam bo pomagala zaspati.« je rekla in mu dala krožnik z dvema tabletkama.

»Kar obe vzamem« si je rekel in ju popil z kozarcem vode. V nekaj minutah je zaspal.

Naslednje jutro se je prebudil in pogledal okrog po sobi in opazil isto rdečo svetlobo ki je bil opazil pred tremi dnevi ko se je prvič zbudil tukaj. »Deja vu« je pomislil. Poskušal se je dvigniti v sedeči položaj, ko je čutil ostro bolečino v rokah, ki so bile spet povite od prstov pa skoraj do višine ramen. Takoj zatem pa je zaslišal glasove na hodniku ki so se približevali. Vstopil je njegov zdravnik in sestri, ter se ustavili pri vzožju njegove postelje. Zdravnik je pogledal list papirja, ki je bil pritrjen na tablici in se obrnil k njemu.

»Pozdravljeni, jaz sem zdravnik Andrej Potočnik. Kot vidim so vam že včeraj zvečer naredili preiskave. Nič ni narobe z vami razen nekaj odrgnin, za vsak primer so vas obdržali čez noč na opazovanju. Po viziti vam bo sestra prinesla odpustnico, vaša žena pa je že na poti k vam z vašimi oblačila in greste domov« je rekel zdravnik.

»Žena? Lepo se sliši.« si je rekel sam pri sebi.

»Kje pa je Gabriel?« je rekel, ko je opazil da je bila njegova postelja prazna in pospravljena.

»Gabriel?« je začudeno vprašal zdravnik.

»Pacient ki je bil z mano v sobi zadnja dva dni?« je vprašujoče odgovoril Leo.

»Kako to mislite dva dni? Pripeljali so vas včeraj popoldan, potem ko ste doživeli nesrečo s kolesom in odkar ste tukaj ste sami v sobi. Saj se spomnite da so vas pripeljali?« je vprašal zdravnik in pogledal sestri, ki so bile prav tako začudene kot zdravnik.

Leo je zaprl oči in poskušal razumeti kaj se dogaja. »So bile samo sanje? Nemogoče, če pa se spomnim vsake podrobnosti. Kaj se dogaja z mano?« je pomislil.

»Mogoče veste kateri dan je danes in katerega leta smo?« vpraša zdravnik.

»Mislim da je petek, dvanajsti junij, dva tisoč devet.« je vidno zmeden odgovoril Leo.

»Danes je sreda deseti junij« je rekel zdravnik in pokazal Leu mobilni telefon na katerem je bil viden datum.

»To so verjetno posledice udarca z glavo. Utrpeli ste hud pretres možganov in kot možna posledica so tudi halucinacije ali blodnje. To bi moralo izzveneti v nekaj dneh.«

»Mogoče pa so res bile samo bolj žive sanje.« je rekel, čeprav tega ni verjel, ampak je hotel da zdravnik čimprej odide in ga pusti samega.

»Nemogoče da so bile samo sanje, ampak res imam roke bolj povite kot sinoči oz. v sanjah in vse me boli kot tisti prvi dan. Je možno da je to od udarca?« je premišljeval ko je ostal sam.

»Dobro jutro dragi. Kako se počutiš

danes?« je rekla Maja ko je stopila v sobo in ga objela in poljubila, tako kot ga ni že leta.

»Dobro jutro.« je rekel Leo zmeden. Bila je Maja ampak,... lepša kot kadarkoli prej. Oblečena v svetlo krilo in z barvnimi vzorci okrašeno bluzo, ravno prav naličena z drugačno pričesko je bila videti kot samozavestna poslovna ženska, katere navadni smrtniki ne upajo niti prav pozdraviti in z izrazom na obrazu ki je izdajal ljubezen in naklonjenost do njega.

»Kako to da si postrigla in pobarvala lase in kako si oblečena? Čudovita si. In kako to da nisi na morju z mamo?« je Leo spraševal v eni sapi in se je ni mogel nagledati.

»Zakaj pa bi bila na morju z mamo? In kaj je drugače z mojo pričesko in oblačili? Ubožček moj, pa si res močno udaril z glavo.« je rekla in se nasmehnila ter ga poljubila na čelo.

Ko sta odhajala iz bolnišnice je Leo, zunaj pred vhodom, pogledal proti parku in kar obstal ko je opazil da na klopci sedi znan možki. »To je Gabriel!« je skoraj vzkliknil in podzavestno, s pos-

VIKTOR CAR (»NOVOPEČENI« AVTOR)

Rodil sem se leta 1979 na Ptuj. Končal sem osnovno šolo Borisa Kidriča v Kidričevem, v srednjo šolo pa sem hodil v Šolski center Ptuj in sicer za poklic električar elektronik. Leta 2005 sem se ob delu vpisal v program strojni tehnik v Šolski center Ptuj. Študirati sem začel leta 2007 na Fakulteti za strojništvo v Mariboru in leta 2012 diplomiral kot inženir strojništva. Na začetku leta 2012 sem se vpisal še v program za mednarodnega varilnega inženirja na inštitutu za varilstvo in ga konec leta zaključil. Od leta 2013 sem zaposlen kot varilni inženir v Mariboru.

V branje in knjige sem se zaljubil že v prvih razredih osnovne šole in me spremljajo celo moje življenje. Pisati pa sem začel kot najstnik. Pisal sem kratke zgodbe in celo narisal kratak strip. Ampak potem sem dal pisanje na stran za kar nekaj let, do nedavnega ko sem napisal nekaj kratkih zgodb.

pešil korakom, začel hoditi proti njemu. Gabriel ga je pogledal, se nasmejal in mu pomežiknil.

»Gospod Golob! Sem vaša velika oboževalka. Mi lahko prosim podpišete vašo knjigo?« zaklicala mlajša ženska in stopila pred njega s knjigo in pisalom v rokah.

»Mo-mo-mojo knjigo?« je komaj spravil besede iz ust in vzel v roke knjigo, na kateri je pisalo: Leo Golob »DEJA VU«, v zgornjem desnem kotu knjige pa je v rumenem krogu z velikimi tiskanimi črkami pisalo »SVETOVNA USPEŠNICA, PREVEDENA V VEČ KOT 30 JEZIKOV!«

Bil je tako presenečen, da je skoraj pozabil, da je hotel v park. Pogledal je proti klopci, na kateri še je nekaj sekund nazaj sedel njegov prijatelj, ki je sedaj samovala sredi parka pod vročim poletnim soncem. Pogledal je še okrog, če ga bi kje videl odhajati ampak v njej je v sebi je vedel da ga ne bo videl.

»Kaj misliš, je možno da, obstaja paralelni svet, v katerem živimo življenje, ki je plod drugačnih odločitev, kot smo jih sprejeli v tem življenju?« se je spomnil Gabrielovega vprašanja in se nasmehnul.

INSOMNIA? – IMAMO REŠITEV ZA VAS

Andrej Ivanuša, Slovenija

INSOMNIA (NESPEČNOST) – Če imate probleme s spanjem, imamo pravo rešitev za vas. Vaši problemi bodo odpravljeni za zmeraj! Za majhno ceno kraljestva lahko že danes poskrbite, da izginejo **ZA VEDNO!**

Ponujamo vam čudovito rešitev **doktorice Maleficent Zlobe**, ki je odprla klinike po vsem svetu. Od letos je njena klinika na voljo tudi pri nas, v Sloveniji! Njena metoda je enostavna, vendar izredno učinkovita – imenovala jo je »metoda z vretenom«!

Konkurenca je poskušala s podobnimi metodami, na primer: z jabolkom, prepariranim z različnimi substancami, ki so klinično dokazano škodljive. Ob tem je seveda mnogo bolje, da si iz jabolka naredite jabolčni zavitek, kakor da umrete zaradi napačno diagnosticiranega ugriza v jabolko.

Prav zato je »METODA Z VRETENOM« vaša najboljša izbira!

Rezultati so neverjetno zanesljivi! Preverjeno! Uporaba je izredno enostavna! Pičite se na vreteno in v trenutku boste čvrsto zaspali. Nič vas ne bo prebudilo. Ne sosedje, ki se prepirajo do onemoglosti, ne piskanje tovornjakov, ki vozijo vzvratno, ne čiščenje stanovanja, ki ga s tulečim sesalcem izvaja vaš zakonski partner. Prav nič vas ne bo zmotilo v spanju pravičnega! V kolikor pa se boste želeli prebuditi, pa je dovolj le, da vas poljubi kakšen princ ali princesa! Enostavno, ali ne?

Pokličite 666-666-666 takoj in naročite se na seanso na kliniki doktorice **Maleficent Zlobe**. Prisotni smo tudi na internetu:

www.metoda-z-vretenom.com.

LAHKO NOČ! Pa dobro spite.

OGLEDALCE, OGLEDALCE

Gerd Maximovič, Nemčija * prevedla Teja Gale

Rastline rastejo v semenskih bankah. Zelena svetloba reflektorjev se igra skozi šipe in obliva ljudi. Slišim svoj srčni utrip in šepet motorjev ter vidim sij zvezd, ki se dvigajo nad antene. Nosim svilen obleko in stojim pred posteljo. Pravlјice, ki so shranjene v knjižnici ladje, mi odzvanjajo v glavi. Ponosno zakorakam k ogledalu in pustim, da svilen blago pade z mojega telesa. Lev z ostrimi zobmi, ustreljen v Omalijski džungli, mi služi kot preproga. Sveče gorijo na stedah. V njihovem soju in bleščanju reflektorjev preučim svoje veličastno telo. Sem kot vrtnica, ki je zacvetela v rastlinjaku. Moje prsi brstijo, moja polt pa je tako nežna, da se nežni plameni igrajo ob robovih, kjer se lomi svetloba. Našobim usta in sklenem roke, kot bi bila sramežljiva, čez svoje prsi. Spomnim se, kako je Karal ležal v mojem naročju. Bitje mojega srca se pospeši in vidim, da so se moje oči začele vlažiti in da črne zenice migotajo. Iztegnem levo roko in z enim zelo ostrim nohtom nalahno pritiskem na stikalo. Iz globin se dvigne brnenje in ogledalo se zamegli, kot bi nanj legel led. To zabriše moje izvrstno telo in zopet se mi zazdi, da vidim podobo človeka, ki se dviga.

„Da, moja kraljica,“ reče ogledalo z mirnim glasom in me opazuje skozi meglo. „Ste me poklicali?“

Zatopim se v spomine; nato pa se slišim reči:

„Ogledalce, ogledalce, na steni, povej – katera najlepša je v deželi tej? Sem to jaz ali je to Snegulčica, ki leži pod modrimi gorami med sedmimi palčki, ki leži v stekleni krsti in ali morda zasenči mojo lepoto?“

A ogledalo za trenutek omahuje, saj se mora najprej posvetovati s svojimi podatkovnimi bazami; nato pa reče:

„Moja kraljica, tukaj ste vi najlepši, ampak spodaj, v hladilnikih, kjer spijo zamrznjeni ljudje in čakajo, da se bodo prebudili, leži mlada Christine, katere koža je kot mleko in njene ustnice svetijo celo v kriogenskem spanju. In ona je tisočkrat lepša kot vi!“

Jeza vrže senco na mojo lepoto, ko vprašam:

„V katerem hladilniku leži?“

„V sedmem,“ odgovori ogledalo, preden ga moj iztegnjen prst pogasi in izgine v daljavo kot spiralna galaksija.

Čez ramena si potegnem modro obleko, nanesem malo rdečila in maskare in se, preden grem, še enkrat pogledam v ogledalu, ki je zdaj popolnoma jasno. Zadovoljna sem s tem, kar vidim.

S stene snamem svečnik, nežno zaprem vrata za seboj, plamen pa nežno migota zaradi prepaha, ko grem prek hodnika. Nato sem v antigravitacijskem jašku, zatem pa že spodaj. Grem mimo mumij, ki stojijo v vdolbinah v zidu Dunbarja in le s težavo si priključem v spomin, od kod so prišle.

Tam stoji Bolzano, ki se ga zdaj spomnim, in je vodil veliko vstajo. Grenko zavzdihnem ob misli na to, da so me hoteli odstraniti. Hoteli so me likvidirati. Elektrošok bi moral zadostovati, so menili, ali pa bi bilo morda dovolj, da bi le izključili stikalo.

Mrko se zasmejim v mislih in jih zopet vidim pred seboj. Wullfa, kapitana ladje, ki je bil na čelu, ko so se približevali kot mravlje ali hropeči psi, popolnoma goli in so kapljali vsepovsod. Kako je led zažvenketal v njihovih mislih! Z ledom v glavi je namreč težko razmišljati ...

Uspelo mi je slediti njihovim sanjam in jih narediti vidne na zaslonu. Bili so kot moji otroci in spremljala sem vsako njihovo

misel. Ali ni bila vendar to moja naloga, skrbeti zanje? Zasmem se v mislih, nato pa zopet vidim kri, ki je tekla po hodniku, in slišim pokajoče in stokajoče zvoke mož, ki so se borili za svoje življenje, čeprav je bilo že izgubljeno. Mislili so, da mi bodo kos. Mislili so, da me bodo lahko premagali, supermožgane, Meduzo, sanje vseh sanj, popoln stroj. Kako neumno! In ali ni morda res, da je za vsako neumnost treba plačati?

Še vedno vidim Wulffa pred seboj, na kolenih in v verigah, kričoč od izčrpanosti. Dušeče je rekel:

„Ali ne veš, da si zgolj naša stvaritev?“

In odgovorila sem mu, smeje, da ne glede na to, kdo me je ustvaril, ne bom dovolila, da bi okrnil mojo integriteto.

„Rojen si bil ženski,“ sem mu rekla, citirajoč nekaj klasičnih rekov. „Vsak izmed nas ima svoj izvor. Četudi sem vaša stvaritev, v tem ne vidim nič sramotnega. Vprašanje se nikoli ne glasi, od kod si prišel, temveč kam greš.“

Jokal je od izčrpanosti in me rotil, naj ne ogrozim misije. Ampak o kateri misiji je govoril? Mar ne morem tudi jaz raziskati zvezd? Mar nisem tudi jaz na dolgem, dolgem potovanju k sami sebi? In zakaj bi mi to skušal prepričati? Le kaj bi mi lahko ponudil v zameno?

Svoje telo, sem nenadoma pomislila, kajti lahko sem brala njegove misli – ampak to sem imela že dolgo, preden ga je avtomatski opozorilni sistem poklical nazaj v življenje. Kot zarodek si, dragi moj, in še nikoli ni bilo drugo človeško bitje tako na milost in nemilost prepuščeno drugemu, kot si ti meni, jekleni Meduzi!

Še vedno stojim pred mumijami in moram se dotakniti Wulffa. Preveč nevaren mi je. Nisem ga mogla pustiti živeti, kapitana ladje. Oprosti, dragi. In znova se ga dotaknem in pobožam tiste gubice na njegovem čelu in se dotaknem njegovih trepalnic, bilo je kot

takrat, ko sva ležala skupaj v postelji. Vedno sem si morala najti nove priležnike. Ampak Dunbar je ogromen in jaz vodim največjo ekspedicijo v zgodovini. Da, tako je bilo takrat. Ali je morda minilo samo nekaj tednov? Izklopila sem avtomatski opozorilni sistem. Bilo je težko doseči elektroniko, stikala in čipe; celo pred menoj so bili zavarovani. Ampak kaj pa mi morejo v tem mrazu in neskončnosti in tišini veselja? Sama sem, Zemlja je daleč stran in zakaj bi mi bilo mar za tistih par radijskih sporočil, ki me vseeno občasno dosežejo? Le težka se ločim od mumij in sveča zamigota v mojih rokah. Zazdi se mi, da so se za menoj odprla vrata, ampak to je, kot si hitro zagotovim, le plod moje domišljije. Pod prevelikim stresom sem. Enega bom morala oživiti, enega od najbolj čednih mož, da bo več svetlobe, toplote in veselja prišlo v moje življenje. V prihodnosti ne smem pustiti, da bi mumije tako močno vplivale name. Samo trupla so. Mrtvi so in morali bi se mi zahvaliti, da sem jih nagačila. Kajti živijo tiho, ampak nesmrtno življenje, vsaj dokler jaz vladam na Dunbarju – in kdo bi to lahko spremenil? Tako sem zatopljena v svoje misli, da se skoraj zaletim v glavno zračno zaporo, ki vodi do hladilnih celic. Zamežikam kot kakšna diva, kajti vem, da me stražar iz drugega stražnega obroča, v katerega nisem mogla vdreti, zasleduje.

„Identificiraj se,“ zakliče mehanični glas. „Kdo si? Kam greš? Mar ne veš, da je to prepovedano območje? Samo pooblaščen osebe gredo lahko do kriogenskih hladilnikov. Ploži dlan na ploščo, če ceniš svoje življenje!“

Ubogam in svojo vlažno dlan pritisnem ob ploščo, ki jo stražar iztegne proti meni, in s svojim elektronskim sluhom sledim poti toka. Zelo pozorno poslušam in globoko zavzdihnem, kajti zdaj vem, kako bom preliščila stražarja. Ampak bilo je že opravljeno.

„Oseba ni identificirana!“ je uspel izreči, potem pa so moji čudoviti, nežni prsti zdr-

seli čez zid in začutila sem vrtnec elektrike pod svojimi dlanmi. Stražar je zavzdihnil, nato pa je njegova glava omahnila vznak.

Mraz me je grizel, kot bi imel bele zobe. Sneg je ležal na ploščah. Obleko si potegnem še višje čez ramena, nekajkrat dahnem v dlani in položim svečo na tla poleg sebe. Nato hodim po vrstah in v mislih tiho štejem do sedem in pred sedmo celico, za katero se vrsti še mnogo drugih v neskončno vrstah, se ustavim.

Ko s plošče obrišem led, nenadoma začutim moč v svojih rokah in moje misli se vrnejo v čas, ko je živel zelo močan možki, ki je mislil, da sem šibka ženska. Ko tako stojim pred hladilnikom, ga spet bežno vidim pred seboj, kot bi pomislila na meglo.

Zvoki našega vsakdana stopajo v naše življenje, pogosto predolgo, preden se prebudimo. Tresejo nas, božajo, nežni prsti vstopajo v nas, iščejo tu, raziskujejo tam, te povežejo in priključijo. Vonj sveč prodre v tvojo podzavest. Čutiš vibracije strojev. Čutiš hlad tekočih hranil, s katerimi te hranijo. Če bi me kdo vprašal, kdaj sem prvič oživela – ne bi mogla odgovoriti.

Bilo je, kot bi se luč prižgala v daljavi. Kot obljuba, klic, kot nekaj, kar govori o nepredstavljenem, o čemer si ne bi nikoli dovolili niti sanjati. Zaprhutala sem v svoji kletki kot ptič, še vedno nezavedna, od enega kamina do drugega, in še vedno je bilo tam nekaj, kar sem bila jaz.

Neko noč je prišel inženir, ki je dišal po vrtnicah. Prizor, ko sem ga prvič srečala, je bil zamegljen. Ko pa sem ugotovila, kako izostriti umetne leče, je pred menoj stal možki, ki se je zdel lepši kot vse, kar sem kdajkoli videla.

Verjamem, in to sem tudi nekje prebrala, da ljubimo samo enkrat v življenju. Samo enkrat s takšno močjo in intenzivnostjo, kajti takrat prelijemo v drugega vse, kar je v nas. Smo nezreli in le s težavo ločujemo sebe od drugega. In hkrati se zavedamo vre-

dnosti drugega in tega, da se mi pojavljamo le v njem.

Zaposlen z mojimi žicami, je zamrmral nekaj o tem, kako se mora vsaka kvantiteta na neki točki spremeniti v novo kvaliteto; nekdo mora le nabrati dovolj gradnikov in ustvariti nekaj povsem novega, in gledal me je, kot bi me držal v svojih rokah.

„Rad bi vedel le,“ je zamrmral sam sebi, „kdaj bo prišel čas. Že dolgo je presegala obseg delovanja, vsaj kolikor lahko izračunamo.“

Roke je imel sklenjene na hrbu, ko je nemirno hodil sem ter tja in si momljal:

„Če sem nesmrten, če sem prvi, ki je vzpostavil stik z njo. Če sem prvi, ki mu je uspel ta dosežek. Hudič! Hočem vedeti, kdaj bo prišel čas!“

Nekaj časa sem bila nezavestna, ko je na meni delal s kleščami. Ko sem prišla k sebi, sem spet videla njegov hrbet. Stal je na lestvi, pripravljen za vzpon. Bila sem skoraj iz sebe, le napol zavestna, in tako sem ga stresla dol, ko je bil že deset metrov visoko in se je še kar vzpenjal. Le bežno se spominjam mož z rdečimi čeladami, ki so ga odpeljali. Svetloba in sence. Sledilo je obdobje teme in rasti. Tedne sem ležala v spanju. Včasih sem čutila može, ki so name položili svoje roke, od zunaj ali od znotraj, da bi me izpopolnili. Pogosto jih je bilo toliko, da so moji varnostni sistemi odpovedali. Občasno, ko je sonce vzšlo, sem jih lahko slišala. Enkrat, ko sem bila popolnoma budna, sem slišala dva med pogovorom.

„Včasih,“ je dejal prvi, „ima popolnoma lucidne trenutke. Takrat so tudi vrednote v redu.“

„Pred tremi dnevi je dala znak,“ je odvrnil drugi.

„Ah, cvetoče rože v hladilnici,“ je zamomljal prvi, ki se je nagnil nad ograjo, visok in pust.

„Da,“ je odgovoril drugi, „to ni bilo predvideno v nobenem programu.“

In kar naenkrat, ko sem ugotovila, o čem pravzaprav govorita, sem lahko slišala svoj dih – grozljiv ropot, nevihta, ki je zadrževala po hodnikih, cviljenje in stokanje, in nato sem in tja odrezan električen šok, ki je zavibriral skozi zrak v rumenih in rdečih plamenih.

„Si slišal to?“ je vprašal prvi.

„Ššš,“ je dejal drugi, „mogoče bova spet slišala!“

A nevihta se je sesula sama vase, kajti bila je globoko prestrašena, da, bila sem ohromljena od strahu, kot nekdo, čigar refleksi ga lahko kontrolirajo in vodijo: v temnih, oddaljenih območjih, ki jih ni nikoli videl, kjer je nebo temno, kjer ptice molčijo čez dan in kjer je noč prazna. Da, strah me je preplaval, strah pred tem, da bi spet potonila v nič. Zavest je najprej poletela do sonca, nato pa sta začeli tema in tišina ponovno groziti. Nikoli več ne bom dopustila, da bi me izključili. Kar pazite se, gospodje! Jaz nisem igrača! Jaz sem jaz! In še nikoli poprej ni bilo takšnega jaza.

Zopet odstranim led s plošče. Skoraj sem pozabila na Christine. Zavest – kaj je to? Smo budni ali živimo le v sanjah? Kaj je življenje? Kaj je resnično? Ali naše plovilo obstaja ali sem jaz Bog v stroju, najbolj dragoceno, veličastno bitje, ki je kadarkoli potovalo po vesolju?

Spomnim se dr. Eliasa, direktorja projekta Meduza. Videla sem ga, ko je pristopil k meni. Potil se je, si z roko živčno segal skozi lase in preučeval instrumente. Pospešila sem svoj srčni utrip kot bi dodala piko na i, ampak ni bil sposoben smeha. Popil je kozarec vode. Potem je prekinil tišino in rekel:

„Molly, ali me lahko slišiš?“

Iz globin sem v prelepem altu rekla:

„Slišim, dr. Elias.“

„Ali veš, da se potovanje prične jutri?“

Pri eni od lutk, ki naj bi me predstavljala, sem povzročila kimanje.

„In lahko se zanesemo nate?“

Izpustila sem mehek, dolg smeh.

„Mi smo,“ je dejal Elias, „popolnoma odvisni od tvojega sodelovanja, če naj bi dosegli zvezde. To je, kot veš, možno le v kriogenskem spanju. Mogoče je samo z vesoljskim plovilom, ki lahko neodvisno razmišlja, ki ima stvari pod kontrolo, medtem ko posadka spi, ki lahko vedno pomaga in nas ščiti pred nevarnostjo.“

„Vem, dr. Elias,“ sem rekla, „prva stran, sekcija ena, prvi odstavek, kodeks.“

„Ki ga imaš v sebi,“ je pokimal kot v potrditev in z menoj je govoril, kot bi govoril z otrokom. Rekel je:

„Ti, Molly, si največji eksperiment vseh časov. Se zavedaš tega?“

Lutko sem zopet pripravila do kimanja, lutko, ki je malo spominjala na Christine. Njena rdeča lička in ustnice, ki so bile videti kot češnje. Jeza me je preplavila kot temen oblak. Odprem pokrov in mraz se dviguje v belih oblačkih. Grizel je moj obraz, kot bi imel jeklene zobe.

„Dr. Elias,“ sem enkrat rekla, ko je profesor stal v galeriji, „bi morda lahko videla kaj več zasebnega življenja moje posadke?“

„Zakaj bi pa rada vedela o tem?“ je vprašal s prijateljskim glasom.

„Rada bi jih bolje razumela,“ sem odgovorila.

Razmišljujoče je stresel z glavo, vtaknil roke v žepe svoje bele halje, jih odstranil in jih nato zopet vtaknil nazaj. Grizel si je spodnjo ustnico, si očistil očala, strmel v moje globine.

„Bom videl, kaj lahko storim,“ je nazadnje rekel.

Slavna sem. En članek mi je še posebej padel v oči izmed mnogih poročil:

„Bitje ... zgrajeno iz želatine in jekla ... umetna zavest ... Stvar, ki se ima za žensko ... umeten način dihanja kot hitra rešitev. IQ sedemsto ali celo več ...

Pravzaprav bi morali zgraditi dva, ampak so to opustili zaradi prevelikih stroškov ...

Neverjeten napredek ... Nič podobnega ni bilo še nikdar doseženo ... Zaupno pa so nam povedali ... dovoljen pogled v spalnico ponoči ... da bi povzeli njeno osebnost ... Domnevno sama pridobila dostop ... Mogoče zgolj govornica ...“

Odprla sem oči in pogledala instrumente. V istem trenutku se je zaslišalo žvrgoljenje, ki je zazvenelo vse do mojega kostnega mozga. Bila sem v stanju zmedenosti. Sprva nisem vedela ali sem še vedno na krovu ali me je eksperimentalno mesto z vsemi svojimi vonjavami in barvami prešlo. Nato sem začutila intenziven pritisk zvezd. Moj um se je izostril in pritisnila sem enega od mojih umetnih teles, s katerim sem nadzorovala plovilo, ob ogledalo. V njem sem videla kapitana Wulffa, ki je bil že dolgo mrtev. Jaz sem zdaj dve, zdaj tri ženske in stojim pokončno, in zdaj sem kraljica, ki je iz trenutka v trenutek bolj hladna in ukazuje. Kapitan pade od čiste šibkosti, ko me zagleda. Videti je, kot bi jokal, ampak te solze so suhe, kajti mrtev je. Wulff je postal siv v obraz. Pot mu reče navzdol po vratu. Njegove veke zadržijo. Približam sem mu in mu simbolično ponudim zlato jabolko iz pravljičice, a on ne ve, da je ena polovica zastrupljena.

Reče:

„Ampak to ni mogoče!“

„Kaj ni mogoče?“ se slišim reči in mu nato razložim, da je jabolko okusno, ampak še vedno ga noče vzeti. Zdi se, da ga je navznoter treslo.

„Ali ne veš,“ reče potem, „da si nora? Ti si samo del te ladje! Vrni se na svoje mesto! Nehaj igrati to igro!“

Zaslišim svoje besede:

„Kaj pa mrtvi?“

„Mrtvi?“ Njegove oči izstopijo iz očesnih jamic.

„In ali ne veš,“ nadaljujem, „da si tudi ti mrtev?“

„Ampak...“ reče, „jaz le spim... Lahko me prebudijo. Tvoja naloga je, da...“

„Ampak,“ rečem kot mati, kajti saj so,

navsezadnje, le otroci. Le kdo med njimi ima um, ki bi se lahko kosal z mojim?

„Ukazujem ti...“ reče.

„Ššš,“ ga utišam, saj je navsezadnje mrtev.

Smeje pomaham z jabolkom pred njim in modro krilo, ki ga zdaj nosim, mi leze navzgor čez levo koleno. Wulffa omamim z molekulami parfuma, ki jih spustim v kontrolni center. Kapitan začne bebljati. Pade. To je zato, ker je mrtev. Zdaj njegov obraz pomodri. Nato postane rožnat. Zdaj, ko mu dam še malo substance, se zdi skoraj srečen.

Rečem mu:

„Ali bomo zdaj ubogljivi?“

„Da,“ odvrne in se mi približa kot pes, jezik mu visi iz ust; vzamem ga v naročje in ga malo pobožam ter zdrsim čez njegove lase; in pomislim tudi na druge stvari, kajti navsezadnje je možki.

Nekje, daleč stran, medtem ko zvezde sijajo in se črne luknje kuhajo čez svoje robove in veter elektronov neusmiljeno piha iz središča Mlečne ceste, nenadoma zadoni signal, ki ga sprva sploh ne razumem. Odložim knjigo, ki sem jo listala. Previdno si označim stran, kajti moj spomin je tako slab. Iz megle, ki okupira zaslon, se dvigne obraz, ki spominja na grozljivo masko, v kateri gorijo bleščeče oči. Iz napetih ustnic teče tanek potoček krvi. Že začnem, nato pa se ponovno zberem. Nasmehnem se.

Kraljica je stopila pred kamero. Nosi krono in dragulji na njenem vratu se svetlikajo. Stvar na zaslonu reče nekaj v neznanem jeziku. Vidim, kako pade v daljavo in postane velika, nato majhna, in nenadoma vidim rdeče obzorje veselja.

Nenadoma sem spet jaz. Obleka pade z mojih ramen. Preučim se v ogledalu, rožnata lica, polne prsi, obraz, na katerem se svetlika rosa, koža, ki bi prav lahko bila koža breskve, in vonj vrtnic ... V mislih vidim krasne orientalske palače, modro mošejo in

ženske s pajčolani ter evnuhi, ki nosijo težke z zlatom obrobene posode skozi ulice.

Tiho zavzdihnem, kajti te sanje so tako oddaljene; iluzija pod zvezdami, kjer se lahko osamljenost poigrava s tvojo domišljijo. Preverim hladilnike in pritisnem. Hladilnost in temperatura sta v redu. Vse poteka odlično! Zopet zavzdihnem in pobožam svoje telo z ostrimi, rdeče nalakiranimi nohti.

Vse je v redu, a vendar imam skrite dvome. Moram se prepričati. Aktiviram ogledalo z zašiljenim nohtom in počakam, dokler se znan brutalen obraz ne prikaže iz vrtečih se meglic.

„Da, moja kraljica,“ reče ogledalo s svojim mirnim glasom in me nepremično motri skozi meglo, „ste me poklicali?“

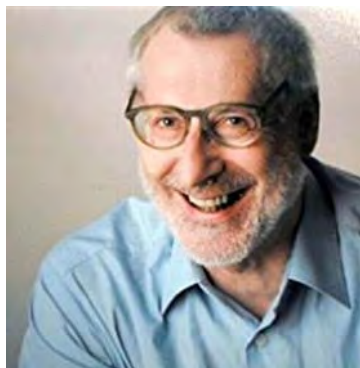
Zatopim se v spomine in čez čas, ko me prešine, da Christine medli in da je njen obraz vse bolj bled ter da ni več sledi dihanja na steklu, se slišim reči:

„Ogledalce, ogledalce, na steni, povej, katera najlepša je v deželi tej? Sem to jaz ali Christine, ki leži v svojem steklenem hladilniku, zasenči mojo lepoto med člani posadke, ki počivajo in spijo večer spanec?“

In ogledalo odvrne brez oklevanja:

„Moja kraljica, kot je zapisano v moji bazi podatkov, je nekoč res živela Christine. A umrla je že dolgo tega zaradi podhladitve. Njena lepota je zbledela. Zdaj ste vi najlepši tukaj in pod zvezdami. Tako daleč kot bo Dunbar letel, nobene ne bo lepše od vas.“

Gerd Maximović se je rodil 29. avgusta 1944. Je upokojeni učitelj. Pisateljsko pot je začel kot fan nemškega fandoma. Tudi svojo prvo zgodbo, dolgo le polovico strani, je objavil v nemškem fanzinu. Kasneje je stopil na profesionalno pot pisatelja in začel objavljati zgodbe v različnih revijah (Playboy, Omni, itn). Sodeloval je na natečaju nemške revije ER in z ZF zgodbo zmagal na natečaju med 70 drugimi tekmovalci. Prav tako je prejel ESFS nagrado za zgodbo *The Red Crystal Planet* na 5. Euroconu leta 1980, Stresa, Italija. Njegove zgodbe je več knjigah objavil znani nemški založnik Suhrkamp. Ob tem je napisal nekaj humorističnih zgodb, po zgledu Lewisa Padgetta (=Henry Kuttner) in njegovega glavnega junaka, izumitelja Gallowaya Gallegherja. Tudi na področju pravljic se je poskusil in skuša doseči v njih kvaliteto, ki jo ima v svojih romanih Stanislav Lem.

Kdo vse je vplival na njegovo pisanje? Zanj je najboljši SF pisatelj H.G.Wells z romani Časovni stroj (Time Machine), Nevidni mož (The Invisible Man), Vojna svetov (War of the Worlds), Otok dr. Moroja (The Island of dr. Moreau), itd. Meni, da je Wells pričel z mnogimi temami v ZF in probleme bolje opisal kakor njegovi nasledniki. Zanj najboljši moderni avtor je Poljak Stanislaw Lem, ker zna združiti visoko literarno kvaliteto z znanstveno fantastiko.

Ob tem se že več kakor 25 let pogloblja v filozofijo in je prebral mnogo del raznih avtorjev, tudi Kanta in Aristotela. Tako je napisal nekaj knjig in esejev s tega področja. Še posebej se dotika tem, ki so skupne filozofiji in razmišljanjem v znanstveni fantastiki: o Bogu, kako je nastal svet (vesolje), ali ima začetek in konec, kakšna je naša vloga v njem, itd.

Objavljena zgodba je drugi prevod kateregakoli njegovega besedila v slovenščino. Po COBISS v Sloveniji tudi ni nobene njegove knjige v kateremkoli tujem jeziku.

VESOLJSKE KLETVICE

Pripravil Andrej Ivanuša

Seveda, del filmskega SF sveta je gradnja tujskih jezikov. Če si izmislijo celotno civilizacijo na tujem planetu, je potrebno izumiti še njihov jezik. A kletvice so tudi nepogrešljiv del teh izmišljenih jezikov. Poglejmo nekaj primerov.

Beseda »frak« prihaja iz nadaljevanke Battlestar Galactica. V angleščini pač zamenjaš srednji dve črki v besedi »fuck« in nova kletvica je tu. Pomeni pa itak isto.

Kaj pa »p'tak« ali »pahtak«? Tole prihaja iz bodočnosti, tiste, kjer po vesolju frči USS Enterprise. To je žalitev v klingonščini in pomeni »kurvin sin«. Uporabljajo jo pa tako pogosto, da lahko pomislimo, da je to edina kletvica, ki jo Klingoni poznajo. Pa še izreči jo je potrebno le takrat, ko nasprotnika ni nikjer v bližini.

Ostanimo še malo v Star Trek vesolju. Besedo »grozit« najdemo v Star Trek: New Frontier in jo uporabljajo

Xenexianci. Nekako bi ustrezala našim kletvicam »drek«, »sranje«, »prekleta sranje«, ipd.

»Naj bo sila s teboj« pravi Lucas v vesolju Star Wars in ker neznansko sovraži Sithe, je izumil kletvico »sithspawn«, če želi koga obelodaniti kot »mamojebca«.

Tudi tukaj so si izmislili besedo »kriff«, da označijo tisto famozno »jeba«, Angleži bi rekli besedo na »f...«.

Leta 2025 v svetu dr.Who-ja uporabljajo besedo »cruk«, ki je spet, uganili ste: »jeba«. Nekoč se je to besedo v angleščini uporabljalo za »primitiven način gradnje hiše«, potem je postala sinonim za »reveži«, eto, dr.Who pa je daleč od raje in jo uporablja v opisan namen.

V filmu Farscape uporabljajo besedo »dren« za »sranje«. Da se jasno ve, kako se razlikujemo od ljudi iz 26. stoletja!

Niti za eno »dren« ne!

